

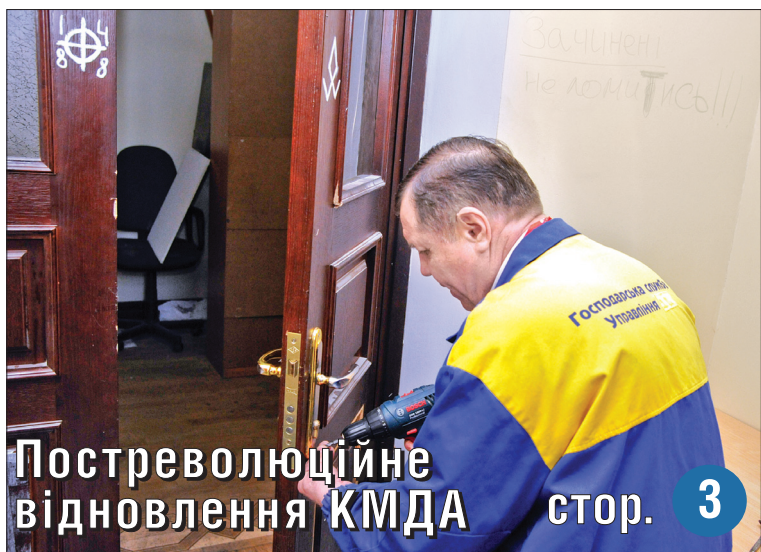
24 квітня 2014

ЧЕТВЕР

№ 57 (4457)

Хрещатик

газета київської міської ради

Постреволюційне
відновлення КМДА

стор. 3

Національна
валюта
витримала
удар

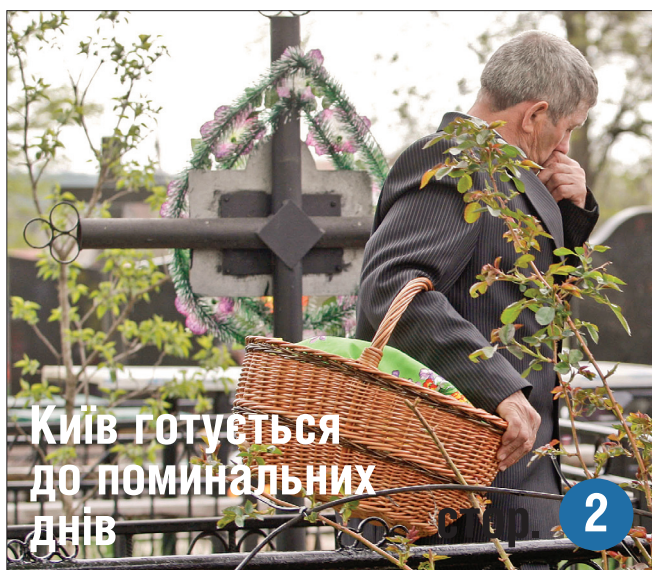
стор. 4

+TV
програма

У суботу минає 28 років від дня аварії на Чорнобильській АЕС

стор. 8 9

Київ готується
до поминальних
днів

стор. 2

В Національному цирку
стартувало нове шоу

стор. 22

Київський марафон
збере понад 3000
учасників

стор. 20

МІСТО

Новини

З початку року шляховики ліквідували майже 30 тис. м² ямковості на столичних автошляхах

"Київавтодорівці" продовжують ліквідовувати ямковість на вулично-шляховій мережі. Так, проводяться роботи з відновлення асфальтобетонного покриття в місцях аварійних розриттів.

Передусім, роботу комунальників було зосереджено на приведенні до належного санітарно-технічного стану під'їздів до міських кладовищ, церков та інших культових споруд столиці.

Шляховики працювали на таких столичних вулицях: Беретті, Бальзака (Деснянський р-н), Броварський проспект (Дніпровський р-н), Мар'яненка (Печерський р-н), Кільцева дорога, Жмеринська (Святошинський р-н), Урицького, Іскрівська (Солом'янський р-н) та багатьох інших.

Крім того, ямковість ліквідовували на мосту ім. Є. О. Патона та на Південному мостовому переході.

Роботи з відновлення тимчасових порушень благоустрою виконували за адресами: вул. Єрмака, проспект 40-річчя Жовтня, 59-Б, Бубнова, 4, Північно-Сирецька, 17, Малопідвальна, 29, Шевченка, 17. Додамо, що з початку року фактичний обсяг виконаних робіт з ліквідації ямковості на столичних автошляхах становить 29 тис. 860 м² ●

Громаді міста повернуть ділянку вартістю майже 15 млн гривень

Київською прокуратурою з нагляду за дотриманням законів у природоохоронній сфері заявлено позов до приватного підприємства з вимогою повернути столичній громаді незаконно зайняту земельну ділянку вартістю майже 15 млн грн на вул. Червонофлотській, 33.

У 2006 році Київська міська державна адміністрація передала у короткотривалу оренду земельну ділянку площею понад 8 га разом з розташованими на ній озерами Двірець та Карачун. Ділянка виділялась для експлуатації та обслуговування ставків, розведення цінних порід риби та організації любительського лову риби.

У 2013 році строк дії договору закінчився та не поновлювався. Проте, як з'ясувалось у ході прокурорської перевірки, вказана ділянка й досі використовується приватним підприємством.

Було встановлено, що у 2012 році підприємство припинило сплачувати кошти за оренду, внаслідок чого столичний бюджет недоотримав майже 200 тис. гривень.

У зв'язку з виявленими порушеннями, Київською природоохоронною прокуратурою пред'явлено позов про примусове повернення зазначеної земельної ділянки, який наразі розглядається в Господарському суді м. Києва.

Також прокуратурою готується позов до приватної компанії з вимогою сплатити заборгованість за оренду ●

У Печерському районі, по вулиці Панаса Мирного, впроваджено односторонній рух

Враховуючи громадську думку щодо ліквідації заторових явищ у столиці і, зокрема, в середмісті, Державтоінспекцією Києва внесено зміни в організацію дорожнього руху по вулиці Панаса Мирного.

Тепер на ділянці від вулиці Гусовського до будинку № 5 (район Печерського ринку) впроваджено односторонній рух. На цій ділянці заборонено зупинку та стоянку транспортних засобів по парній стороні вулиці.

"З метою впорядкування транспортних потоків в умовах щільної забудови центральної частини міста впровадження одностороннього руху є одним з ефективних заходів з ліквідації заторових явищ", — зазначив начальник столичної ДАІ Микола Макаренко ●

Київ відкритий для інвестицій

Місто планує створити більш сприятливі умови для залучення приватного капіталу

Олена ЗАРЕЦЬКА
"Хрещатик"

За багато років у Києві накопичилося чимало проблем, вирішувати які потрібно негайно, однак з урахуванням економічної ситуації країни та її столиці — вкрай важко. Допомогти в реалізації важливих для міста проектів можуть інвестиції в ті чи інші галузі життєдіяльності господарства. Аби привабити інвесторів до Києва, міська влада планує створити їм більш привабливі умови для роботи.

Впродовж двох років — за 2011-1213 — структурними підрозділами КМДА та райдержадміністраціями було підготовлено 3 тисячі інвестиційних пропозицій. Про це заявив директор Департаменту економіки та інвестицій Микола Поворозник. За його

словами, інвестиційних договорів було укладено 18 і загальний обсяг фінансування склав майже 0,5 млн грн. Надходження до міського бюджету склали понад 16 млн грн. Нині велика кількість проектів проходить завершальну стадію до підписання інвестиційних договорів. Такий тривалий шлях деяких напрацювань пояснюють частково недосконалістю законодавства, частково — низькою ефективністю подачі пропозицій ініціаторами проектів.

Під час апаратної наради голова КМДА Володимир Бондаренко зазначив, що столиці потрібно вивчати досвід Грузії із залучення інвестицій, а також деяких інших країн ближнього зарубіжжя

"Так, ефективність по департаментах та комунальних підприємствах складає 16 %, по РДА — 10 %. Ефективність подальшої підготовки проектів для винесення на конкурс із залучення інвесторів є невеликою: по департаментах — 25 %, по районах — близько 1 %", — наголошує пан Поворозник.

За словами посадовця, найбільш привабливими для інвесторів є сектори транспортної інфраструктури та зв'язку. Обсяг залучення конкурсних інвестицій у ці сфери складає 75 %. Та позитивні приклади є й в інших галузях. Зокрема восени минулого року на території Південного вокзалу запрацював найбільший в Європі заклад громадського харчування компанії "KFC". На даний час також ведеться будівництво соціально-громадського

комплексу в складі проекту реконструкції транспортної розв'язки на Поштової площі, відкрито арт-галерею просто неба у Подільському районі.

Серед масштабних інвестиційних проектів варто відзначити створення "Київської бізнес-гавані" в Деснянському районі міста. На площі понад 500 га розмістять промислові підприємства. За попередніми даними, це дасть змогу створити 50 тисяч робочих місць. Також привабливим для інвесторів є проект транспортного сполучення житлового масиву Вигурівщина-Троещина з правим берегом, створення бізнес-району "Kyiv City" у Дарницькому та інноваційного парку "Bionic Hill" у Святошинському районах.

Аби популяризувати київські проекти серед інвесторів, у

Столиця готується до поминальних днів

Міські кладовища приведуть до ладу

Олена ЗАРЕЦЬКА
"Хрещатик"

З 27 квітня до 9 травня у Києві триватимуть Дні пам'яті. У Департаменті житлово-комунальної інфраструктури відзначають, що поминальні дні відбуватимуться за графіком. Нині комунальники очищують від сміття міські кладовища, приводять до ладу військові поховання, братські могили та меморіали. Подбають і про зовнішній вигляд цвинтарів. Під час проведення поминальних днів поблизу кладовищ чергуватимуть й бригади швидкої медичної допомоги.

Наразі на виконання доручення голови КМДА Володимира Бондаренка триває підготовка до належного проведення поминальних днів у столиці. Так, 27 квітня 2014 року поминальні

служби відбуватимуться на таких кладовищах: Північне, Лісове, Святошинське, Совське, Чапаєвське, Пирогівське, Корчуватське, Братське, Солом'янське, Мишоловське, Шулявське, Південне, Лук'янівське, Пуша-Водицьке, Старообрядне; 28 квітня — Дарницьке, Позняківське, Бортничанське, Троєчанське, Вигурівське, Біличанське, Жулянське, Куренівське, Звіринецьке; 29 квітня — Биківнянське, Байкове, Михайлівське; 30 квітня — Міське;

9 травня — Лук'янівське (військове).

Наразі комунальники активно приводять до ладу столичні кладовища. У рамках підготовки до Великодніх та поминальних днів планують очистити територію міських цвинтарів від більш як 4-х тисяч кубів сміття.

Як зауважив начальник управління ритуальних послуг Микола Бабій, роботи вже розпочалися. Так, зокрема, на початку квітня було вивезено 2 257 куб. м сміття, ліквідовано 83 аварійні дерева та кронують 16, виконано благоустрій 29-ти військових поховань, братських могил та меморіалів, а також пофарбовано низку огорож, воріт, парканів і бордюрів, відремонтовано та по-

З 27 квітня до 9 травня на столичних кладовищах триватимуть поминальні дні

фарбовано 5 громадських вбиралень і 91 контейнер для сміття.

Загалом, за словами начальника управління, до свят планується ліквідувати, кронувати та очистити від омели 550 дерев на кладовищах, упорядкувати 210 військових поховань, підготувати та здійснити запуск більше 81 км поливального водопроводу, відремонтувати та пофарбувати 408 контейнерів для сміття. Він також додав, що площа кладовищ на території Києва складає 560 га.

2014-му розроблено сайт економічних пропозицій столиці. Також планується в жовтні-листопаді провести інвестиційний форум. А от аби активізувати інвестиційну діяльність, необхідно зробити наступні кроки: визначити пріоритетні напрямки, за якими буде розвиватися місто загалом, і пріоритетні напрямки виробництва послуг, що сприятимуть створенню більш сприятливих умов для залучення інвестицій, запровадити практику визначення інвестиційної складової в проектах, які подаються до програми соціально-економічного розвитку Києва та міських цільових програм.

Ще одним важливим аспектом для покращення інвестиційного клімату є спрощення процедури проходження інвестиційних проектів, яка нині доволі складна. Попрацювати над такими змінами профільним структурним підрозділам доручив голова КМДА Володимир Бондаренко. Для цього закликав вивчати досвід інших країн.

"Я хотів би, щоб ви вивчили досвід Грузії із залучення інвестицій, та деяких інших країн ближнього зарубіжжя. Там є хороший досвід скорочення шляху від звернення щодо внесення інвестицій до їх фактичної реалізації. А у нас він занадто довгий, люди зневірюються в тому, що взагалі це можливо. Вирішення законодавчих проблем — це окреме питання, а те, що в місті робиться — тут також багато проблем, які ми можемо вирішити", — зазначив Володимир Бондаренко ●

Новини

На Біличах, Теремках та Оболоні перевіряють теплові мережі

Фахівці ПАТ "Київенерго" розпочинають підготовку теплових мереж, які обслуговує компанія, до опалювального сезону 2014/2015 рр.

Один з етапів підготовки — проведення щорічних гідравлічних випробувань тепломереж, які дозволяють виявити і ліквідувати максимально можливу кількість найбільш зношених ділянок, запобігши таким чином появі пошкоджень під час опалювального сезону.

Перші заходи, які обслуговують житлові масиви Біличі, Новобіличі, Академістечко, у Святошинському районі триватимуть з 23 по 29 квітня.

Випробування здійснюватимуться у межах просп. Перемоги, вулиць Миколи Ушакова, Уборевича, Чорнобильської, Осінньої, Жовтневої, Булаховського, Наумова, Підлісної, Прилужної, Олевської, Бахмацької, Ірпінської, Клавдієвської, Гаршина, Рахманінова, просп. Паладіна, вулиць Доброхотова, Семашка, Кільцевої дороги (частково).

У зв'язку з цим постачання гарячої води у цьому житловому масиві вже тимчасово призупинено.

Окрім того, з 23 квітня по 17 травня проводитимуться роботи на мережах в частині Подільського району тепломережі від районної котельні "Мінська", яка обслуговує житловий масив "Мінський".

Випробування здійснюватимуться у межах Мінського шосе, вулиць Кондратюка, Майорова, Полярної, Автозаводської, Макіївської, Вишгородської Подільського району, які підключені до системи теплопостачання РК "Мінська".

23 квітня — 17 травня також триватимуть заходи на мережах в частині Головіївського району тепломережі від районної котельні "Теремки", яка обслуговує житловий масив "Теремки". Тут випробування здійснюватимуться у межах Кільцевої дороги, вулиць Теремківської, Чабанівської та просп. Академіка Глушкова.

У зв'язку з цим постачання гарячої води у цьому житловому масиві вже тимчасово призупинено.

Про термін проведення гідравлічних випробувань в інших районах міста буде повідомлено додатково

За умисне отруєння дерев у столиці розпочато кримінальне провадження

Прокуратурою Дніпровського району розпочато кримінальне провадження за фактом умисного пошкодження 53-х дерев на території парку між вул. А. Малишка та Броварським проспектом.

Встановлено, що ділянка площею 0,87 га, на якій виявили пошкоджені дерева, з 2007 року перебуває в оренді будівельної компанії. На цій території фірма планувала звести оздоровчо-спортивний комплекс із закладами громадського харчування.

Однак під час огляду ділянки фахівцями столичної екоінспекції було виявлено пошкодження 53-х сосен у вигляді отворів навколо стовбурів дерев, заповнених невідомою рідиною.

Аналіз проб ґрунту, відібраних навколо сухостійних дерев, показав перевищення фонових показників — амонію, хлоридів та сполук фосфору, що свідчить про навмисне пошкодження рослин.

Відповідно до інформації Державної екологічної інспекції м. Києва, розмір збитків, завданих державі знищенням зелених насаджень та забрудненням ґрунту, складає понад 100 тисяч гривень.

За вказаним фактом прокуратурою розпочато кримінальне провадження за ч. 1 ст. 239 КК України ("Забруднення або псування земель").

Наразі слідчими діями встановлюються особи, винні в отруєнні дерев

Постреволюційне відновлення КМДА

Незабаром будівля міської адміністрації працюватиме в звичайному режимі

Леся КЕСАРЧУК спеціально для "Хрещатика"

Уже декілька тижнів столична мерія закрита на ремонт. На відміну від профспілкового штабу, будівлі Київради пощастило більше. Були вибиті декілька вікон, поруйновані стіни та пошкоджені деякі меблі. Наразі все лагодять ремонтні бригади разом із мітингувальниками.

За словами першого заступника голови київської міської державної адміністрації Богдана Дубаса, завершити повністю ремонт будівлі обіцяють за тиждень. "Я особисто інспектував стан поточних ремонтних робіт. Уже завершили ремонт верхніх поверхів будівлі, а саме 7, 6, 5, 4. Зараз ремонтні бригади працюють на нижніх поверхах. Їм допомагають майданівці. Адже чимало хлопців мають досвід у проведенні ремонтів, і ми вирішили запропонувати їм цю роботу. Я гадаю, за тиждень-два працівники адміністрації уже сядуть на свої ро-

Наразі кабінети і коридори мерії оновлюють ремонтні бригади разом із мітингувальниками

бочі місця", — зазначив пан Дубас. Відомо, що до ремонту в Київській міськдержадміністрації проживали сотники та активісти Майдану. Працював медичний штаб, юридичний штаб, психологічна служба підтримки. Як розповіли охоронці,

зараз у будівлі ніхто не проживає. Залишилась лише юридична служба, куди можна звернутися за відновленням документів, а також отримати консультації із правових питань. Вхід до адміністрації для журналістів заборонений. Потра-

пити усередину можна було до ремонту без перешкод. Однак зараз, кажуть, потрібні дозволи комендантів. Як зізнаються самі охоронці, пропускають лише працівників адміністрації. Раніше голова Київської міської державної адміністрації Володимир Бондаренко повідомляв, що у будівлі мерії ночами відбувався вандалізм та мародерство. З зали засідань Київради вирвали термінали для голосування. Один із сотників винницької сотні зізнався, що на стінах 5-го поверху будівлі була намальована німецька свастика. Хто це робив — невідомо.

Відновлюють попередній інтер'єр київської міської адміністрації ремонтні бригади "Київміськбуду"

"Це заміна гіпсокартону, шпатлівка, фарбування, реставрація та заміна дверей. У ремонтних роботах задіяні близько сорока спеціалістів. Уже завершені ремонтні роботи верхніх поверхів будівлі", — говорить головний інженер "Київміськбуду" Олег Регіда.

Він вважає, що "Київміськбуд" має всі шанси завершити ремонт адміністрації до 25 травня, як і було заявлено раніше

Курси батьківства

У Києві відбувся випуск кандидатів у прийомні батьки, опікуни, піклувальники та вихователі дитячих будинків сімейного типу

Олена КУЗЬМЕНКО спеціально для "Хрещатика"

Близько 28-ми дітей сиріт столиці чекають на нових батьків. Охочих взяти їх на виховання у кілька разів більше. Але найдостойніших, тих, хто справді готовий до усиновлення та опіки, визначають соціальні служби тільки після тривалого спілкування та відповідного навчання.

Протягом півтора місяця довідчені тренери та психологи Київського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді готували 22 кандидати у "батьки". Більшість із них успішно закінчила навчання та отримала довідки про проходження курсу підготовки в опікуни, піклувальники, прийомні батьки та батьки-вихователі. Учасникам програми також надали рекомендації про включення до Єдиного електронного банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Це вже другий у 2014 році випуск учасників даної програми. Загалом же протягом року таких тренінгів відбувається до десяти.

Директор Київського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Валерій Танцюра переконаний, що повинен бути контроль, кому довіряти життя та виховання малечі, яка не має тата й мами.

"Що стосується власних дітей, то ми вважаємо, що це справа сім'ї, яким чином вони виховую-

ться у родині. Але це — державні діти, і держава відповідає за кожну сироту", — зауважив він.

За його словами, курси на базі Київського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проводяться з 2006 року. Але якщо на початку готували тільки прийомних батьків і батьків-вихователів, то з 2008 року таке навчання обов'язковим є і для опікунів.

Як розповіла "Хрещатику" головний спеціаліст столичного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Любов Лоріашвілі, з кандидатами у потенційні батьки працюють професійні тренери, психологи, педагоги, психотерапевти та юристи. Протягом 10-ти занять обговорюються юридичні аспекти кожної сімейної форми, розглядаються психологічні особливості дітей з установ, умови їх адаптації, методи сімейного виховання, неприпустимість фізичного насилля. Також піднімаються питання щодо відносин з біологічними родичами.

У столиці відбувся випуск кандидатів у прийомні батьки, опікуни, піклувальники та вихователі дитячих будинків сімейного типу

Серед охочих поповнити свою родину — як бездітні пари, так і ті, хто вже має власне чадо. Кандидати повинні зібрати необхідний пакет документів, пройти кілька співбесід і лише після цього направляються на навчання. Мотивацію пар, які наважилися на усиновлення, Любов Лоріашвілі окреслює як бажання відчувати батьківство, отримати друга та допомогти залишеній дитині.

До слова, є чимало охочих взяти на виховання малечу з серйозними хворобами.

"Є прийомні сім'ї, де діти ВІЛ-позитивні, з гепатитом С, які не мають нирки", — зазначила головний спеціаліст і додала, що практично всі дівчатка та хлопчики з інтернатів мають захворювання верхніх дихальних шляхів, шлунково-кишкового тракту тощо.

Загалом же в столиці близько тисячі пар на рік виявляють бажання взяти у родину чужих дітей. Лише третина доводить свою матеріальну та фізичну спроможність, а ще 10-15 % відсіюється під час навчання. Адже, як зазначає Любов Лоріашвілі, не всі виявляються готовими прийняти сироту або ж мають багато критеріїв відбору: "вона повинна бути слов'янської зовнішності, не довго перебувати в установах, не мати досвіду насилля. А таких дітей немає".

На жаль, є і повернення дітей з ініціативи батьків. Так, у минулому році було три таких випадки.

Для уникнення подібної ситуації подружжя Олександра та Андрій Федорови відповідально поставилися до прийняття рішення про створення дитячого будинку сімейного типу. Вони одні з тих кандидатів, які на курсах довели, що достойні називатися прийомними батьками, і отримали відповідні рекомендації.

"Це був довгий шлях. Від рішення до дій пройшло три роки", — зазначила Олександра Федорова і додала, що вони хочуть виховувати не менше шістьох діточок, адже з чоловіком у шлюбі вже 19 років, мріють про велику родину.

"Повинно бути багато дітей. Адже тоді вони отримують досвід взаємодопомоги, відчуття, що не одні у цьому світі", — поділилася Андрій Федоров.

Подружжя переконане, що курси закріпили впевненість у своїх силах, дали відчуття спокою та додаткові знання.

"Не все так страшно, як ми собі уявляємо. Ми боїмося невідомості, а діти — тим більше. Але коли вони потрапляють в сім'ю і отримують стабільність, то зникає багато відхилень і захворювань. І не потрібно боятися генетики", — переконана майбутня мама

ФІНАНСИ

Криза відступає?

Вітчизняна економіка та національна валюта витримали удар

Ганна КАСІЧ
"Хрещатик"

Кияни вже звикли без особливого страху поглядати на курси валют біля "обмінників" або в комерційних банках. Нові цифри, щоразу вищі, вже не лякали. Але з середини минулого тижня курси валют почали якщо й дивувати, то приємно: гривня трішки зміцніла. "Хрещатик" розбирався — чого очікувати далі?

На сторожі держбюджету — народ

В Україні гряде просвітницько-економічна революція, у результаті якої Кабмін, та й інші гілки влади, опиняться під пильним народним фінансовим контролем. Залишилося трішки почекати, і жодна державна копійка не втече "наліво", бо ми всі будемо експертами з макроекономіки та держбюджету. Принаймні, саме заради такої мети уряд в проекті постанови "Про основні напрями бюджетної політики на 2015 рік" (Бюджетна резолюція), яку днями зареєстрував у парламенті, зобов'язується забезпечити оприлюднення Міністерством фінансів на власному веб-сайті інформаційно-аналітичних матеріалів про державний бюджет, в яких "у простий та доступний для широких верств населення спосіб" пояснюватимуться "основні показники та завдання бюджету". Оскільки Мінфін має це зробити "одночасно з поданням проекту закону про дербюджет України до Верховної Ради", а згідно з вимогами Бюджетного кодексу, це має статися до 1 вересня, то нам залишилося перечекати якохось чотирі місяці.

Окрім того, допитливі громадяни матимуть змогу також контролювати,

як витрачаються держбюджетні гроші, адже, згідно з проектом Бюджетної резолюції, головні розпорядники коштів повинні будуть оприлюднювати на власних веб-сайтах "інформацію про мету, завдання та результативні показники бюджетних програм" упродовж тижня від того, як Кабмін подасть до Верховної Ради проект держбюджету. Себто, найпізніше — 7 вересня.

Загалом, прагнення уряду до відкритості може сприйматися і з опрахом: невже перспективи настільки похмурі, що потрібен народний контроль? Але, заспокоюють урядовці, якраз навпаки, вже наприкінці нинішнього року вітчизняна економіка може перейти від занепаду до зростання. "У 2014 році, за оптимістичними прогнозами, ми будемо мати зниження ВВП, зараз ми говоримо про 3 %, можливо, буде навіть і більше... Зростання економіки може відбутися лише в кінці року і на початку наступного року, за умови реалізації необхідних, дисциплінованих, структурних фундаментальних реформ", — заявив міністр економіки Павло Шеремета під час свого виступу у парламенті в форматі часу запитань до уряду. За його словами, "двигунами" економічного зростання стануть малий та середній бізнес та зростання експорту.

Напевне, справедливість вимагає, щоб українці, підтягнувши паски, точно знали, заради чого вони це роблять.

Тим часом, перші ознаки економічного "проблиску" вже дали підстави уряду замислитися над ідеєю індексації зарплат та пенсій українців уже з травня поточного року.

Наступного року покращає

Власне, доки Мінфін почне оприлюднювати у доступній формі відомості про бюджет, можна потренуватися у макроекономічному аналізі. Наприклад, на основних пара-

метрах того ж проекту бюджетної резолюції. Згідно з цим документом, зростання реального ВВП у 2015 році, порівняно з аналогічним показником цього року, складе 1,7 %. Ціни на споживчому ринку офіційно зростуть на 5,4 %, ціни виробників — на 7,3 %, рівень безробіття (за методологією МОТ) сягне 7,8 %. Якщо зважити, що цьогоріч ціни на споживчому ринку піднімуться, за оцінками Кабміну, на 12-14 %, інфляційний прогноз 2015 року видається вельми привабливим. Більше того, голова НБУ Степан Кубів на своїй сторінці у соціальній мережі зазначив, що наступного року інфляція не може перевищити 5 %, що не може не вселити надію на світле майбутнє у тих, хто нині нарікає на зростання цін.

Однак Бюджетна резолюція не містить хоча б орієнтовного курсу

гривні. Замість цього зазначено, що для розрахунку бюджетних показників використовуватимуться припущення щодо офіційного обмінного курсу гривні до долара США у середньому на рік та на кінець року. При цьому навряд чи цей курс складе 8,50 грн за одиницю американської валюти, оскільки, визначаючи прогнозний показник, уряд орієнтуватиметься на гнучку політику формування курсу — з прив'язкою до котировань долара США на вітчизняному міжбанківському ринку.

Гривня вже показала норов

Можливо, реалістична оцінка урядом економічних процесів призвела й до того, що гривні покращало. Принаймні, останнім часом національна валюта тіснить долар

США на міжбанку. Протягом останніх семи торгових днів безготівковий долар США в Україні спустився з максимумів у 12,00-12,25 грн до 11,35-11,50 грн за одиницю. Готівковий долар США у Києві також упав з 12,15-12,81 грн до 11,28-11,97 грн за одиницю. З огляду на те, що головні економічні проблеми в Україні ще далекі від подолання, а політична ситуація залишається умовно стабільною, можна говорити не про ситуативний перепочинок гривні від тиску долара США, а про тренд, що, напевне, матиме продовження.

Адже зміцненню гривні сприяли й рішучі дії Національного банку України. Випадково чи ні, але зниження курсу долара США на українському валютному ринку збіглося у дати з рішенням НБУ про тимчасове відключення 14 банків від Системи підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку. Також НБУ ухвалив рішення саме з 15 квітня підняти облікову ставку з 6,5 % до 9,5 % річних. В офіційному коментарі директор Генерального департаменту грошово-кредитної політики НБУ Олена Шербакова зазначила, що такий захід обмежить спекулятивний попит на фінансові ресурси і завдяки цьому сприятиме відновленню ресурсної бази банків. Які, до речі, впродовж першого кварталу 2014 року отримали збитків на 1,993 млрд грн (за даними НБУ). Вочевидь, з метою "перехопити" негативну тенденцію, регулятор має намір обговорити з представниками банківської спільноти проект Стратегії розвитку банківського сектору України до 2020 року. А днями голова НБУ Степан Кубів у ході спілкування з мешканцями столичного житлового масиву "Теремки-2" повідомив, що регулятор працює в режимі жорсткої економії та зупинив фінансування капітальних видатків. Такий приклад є наочним і корисним, бо, говорячи про ощадливість, державна структура почала, як-то кажуть, із самої себе ●

КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

До президентських виборів курс буде стабільним

Позиції гривні на валютному ринку до 25 травня будуть відносно стабільними, але після дня голосування все залежатиме від політичної ситуації та від перших кроків нової глави держави та його команди. Нині ж для українців, зокрема, киян, вигідна пора для купівлі чогось серйозного. Але — не доларів США. Про це в інтерв'ю "Хрещатику" розповіла експерт інформаційно-аналітичного центру FOREX CLUB в Україні Марія САЛЬНИКОВА.

— Останнім часом гривня зміцнює свої позиції на валютному ринку. Це ситуативне явище?

— Є таке припущення, що це тренд, і ми будемо й надалі спостерігати певне зміцнення курсу гривні. По-перше, чинником підтримки є очікування кредиту від МВФ, який ми можемо отримати вже у травні. Він здійснює психологічний уплив і викликає реакцію на ринку: долар США в Україні знижується як на міжбанку, так і на готівковому ринку. По-друге, є й додаткові ознаки того, що навряд чи гривня буде далі слабшати, а якщо це і станеться, то не буде тривалим. Наприклад, у нас обсяги ОВДП нерезидентів — досить чутливий індикатор, реагує, коли на ринку "розжарюється" ситуація і коли спадає ця напруга. Скажімо, показник зростає перед виборами і знижується після них. Минулого тижня обсяги продажу ОВДП нерезидентів пішли на спад. Окрім того, середній обсяг торгів на міжбанку нині, у квітні, складає 311 млн доларів США. Якщо ми подивимося на січневий показник, то це було 1,9 млрд, у лютому 1,1 млрд, у березні вже 638 млн. І говорити про те, що населення буде підігрівати попит на валюту, не є доцільним, бо спред по валюті достатньо широкий, і не лише по долару США, а й по євро та рублю. І основними учасниками, котрим цікаві долари США, можуть бути лише імпортери, а вони не стануть генерувати достатньо високий попит на іноземну ва-

люту, що штовхав догори курс долара США. Чинниками зростання долара США можуть бути загострення політичної ситуації та відстрочка видачі кредиту МВФ. Але навіть за цих умов зниження гривні не буде тривалим, оскільки НБУ контролює ситуацію і тримає руку на пульсі, взявся за ті банки, що підігрівали ажіотаж на міжбанківському ринку на валюту. Тож можна говорити про певне збереження курсу гривні, але у квітні ми очікуємо, що середній курс продажу долара США на готівковому ринку може зберегтися у діапазоні 12,00-12,30 грн і до президентських виборів курс буде стабільним. Щодо ситуації у Києві, в принципі, від середнього курсу продажу по Україні він не вельми відрізняється. Єдине — розширений спред. По Києву середній спред є на рівні 9,25 %, а по Україні середній 9,19 %, зазор у 0,06 %. Варто усвідомити, що ми вже не побачимо гривню такою, як останні декілька років. Гривня коливатиметься і, не виключено, з динамікою до зниження.

— У даній ситуації — як краще вчинити із заощадженнями: купувати іноземну валюту чи гривні, зберігати дома чи у банку на депозиті?

— Вже нині ми бачимо широкий спред по валютах. Тобто, чекати валютних додаткових стрибків з метою обміну за більш цікавим курсом, напевне, не варто. Звісно, ви можете зберігати частину ваших накопичень в іноземній валюті, страхуючи ризики. Але з нашої точки зору, то варто міняти валютні заощадження на гривні й переводити їх на депозитні рахунки. За нашими даними, найбільші втрати понесла та частина населення, яка тримала заощадження вдома у гривні. Розумним кроком було б тримати гривневі заощадження у банках. На поточний момент ми спостерігаємо, що середня ставка по депозитах для фізичних осіб у квітні складає 23 %. І є сенс, доки такі високі став-

ки, міняти валютні заощадження на гривневі й робити вклади у банках. Для тих, хто зберігає заощадження у доларах США, є загрозливі моменти. Перший — це ймовірно запровадження податків і, якщо ставка буде 10-15 %, немає сенсу тримати кошти у валюті, навіть якщо купівля була по 8,—8,50 грн за одиницю. І друга небезпека — відмова банківських структур приймати дорогий долар США, коли були стрибки на валютному ринку. Фіксувалися окремі випадки, коли банки відмовлялися купувати долари. Мабуть, не було впевненості, що девальвація буде тривалою. Щодо євро, то нині його курс на українському ринку формується залежно від того, як почувається гривня, тоді як раніше була прив'язка до ситуації на світовому валютному ринку. Якщо купувати євро на перспективу, то це, безумовно, більш вигідно. На перспективу до кінця року можна купувати валюту. Від поточного рівня \$1,37-1,38 до кінця 2014 року ми припускаємо зростання до \$1,42. Це поки що незначне зміцнення. Тому вигідно міняти валюту тим, хто збирається їхати до європейських країн і розраховуватися цією валютою. Оптимальний "кошик" такий: 70 % варто тримати у гривні, а решту (30 %) можна розбити на євро та на доларові внески. Співвідношення залежить від планів, наскільки необхідна валюта людині.

— Окрім валюти, чи слушно нині робити великі покупки, наприклад, нерухомість?

— Поки що суттєвого зростання цін на нерухомість не очікується, але вони можуть підвищитися протягом 1-1,5 року, тому є сенс подумати над купівлею нерухомості. Або ж побутова техніка. Її теж вигідно придбати зараз, оскільки потім закупівельний може підняти ціни. І не факт, що техніка постачатиметься у великих обсягах. Щодо золота, то його можна купувати з перспективою у 5 років.

Великий розпродаж

Резиденції та автомобілі чиновників підуть з молотка уже в червні

Світлана МАЖУРИНА
"Хрещатик"

Ще на початку березня уряд прийняв постанову про економію бюджетних ресурсів і вирішив продати державні резиденції, дачі та "прорідити" автопарки чиновників. У травні спливає двомісячний термін, відведений на проведення відповідної інвентаризації та передачу всього цього добра Фонду держмайна для подальшої реалізації. "Хрещатик" з'ясовував, як проходять наразі ці процеси.

В очікуванні фінансової допомоги — кредиту від МВФ та в умовах нестабільної економічної ситуації з метою наповнення держбюджету уряд з початку березня ухвалив низку рішень. Зокрема міністерствам та відомствам було доручено провести інвентаризацію державних резиденцій, дач, будинків відпочинку, оздоровчих закладів, що перебувають на балансі держорганів, підприємств, установ та організацій і в двомісячний термін передати їх Фонду державного майна для реалізації в установленому порядку. Також Кабмін обмежив чиновників у витратах, тож багато статей видатків виявилось під заборонаю.

Затягнути паски

Так, уряд заборонив придбання автотранспорту, меблів, мобільних телефонів, ноутбуків, побутової техніки та проведення ремонтів. Під заборонаю й придбання форменого одягу, здійснення витрат на обслуговування мобільних телефонів, оплата чартерних рейсів, утворення без дозволу Кабміну нових бюджетних установ тощо. Крім того, уряд не дозволяє збільшувати кількість працівників, заповнення вакантних посад та видачу одноразової грошової винагороди держслужбовцям за сумлінну працю, здешевлення вартості харчування. До того ж обмежено кількість заступників у міністерствах та місцевих державних адміністраціях. Також були "порізані" адміністративні видатки соціальних фондів. В результаті здійснення цих заходів уряд планує зекономити близько півмільярда гривень ще в цьому році.

Були знижені суми видатків і на оздоровлення чиновників. Зокрема змінами до держбюджету України на 2014 рік зменшена фінансова підтримка санаторно-курортного комплексу Управління справами Верховної Ради України — на 7 млн грн; санаторно-курортних закладів Державного управління справами (ДУС) — на 6,5 млн грн.

Своєю чергою, в. о. Президента України Олександр Турчинов наприкінці березня видав указ, яким доручив уряду та ДУС вирішити питання щодо передачі держмайна (зокрема державних підприємств, установ, організацій, санаторіїв, готелів, державних резиденцій, державних дач, засобів транспорту, сільськогосподарської техніки, обладнання та устаткування, земельних ділянок, іншого нерухомого майна). Згідно з указом, майно, що перебуває в управлінні ДУС і не використовується для забезпечення діяльності глави держави, мають передавати для наступної приватизації, відчуження в установленому законом порядку.

Як розповів "Хрещатику" керівник Державного управління справами Сергій Аверченко, зокрема будуть продані санаторії "Семашко" та "Україна", держрезиденції в Пушчі-Водиці, держдача у Конча-Заспі, а також 150 легкових автомобілів, 6 літаків та 2 вертольоти. "Наразі ДУС проводить інвентаризацію всього майна, яке знаходиться в нашому управлінні, та моніторинг, наскільки необхідні для державних потреб літаки, вертольоти, державні дачі, авто тощо. І ті матеріальні цінності, які не використовувалися тривалий час,

Фото Олексія ІВАНОВА

потрібно продавати для поповнення держбюджету", — додав він.

Тож уряд після інвентаризації прийме рішення про продаж майна, що належить ДУС. Секретаріат Кабміну, зі свого боку, вже визначив перелік транспортних засобів, які планує сам реалізувати на аукціоні не пізніше першої половини червня цього року. На торги буде виставлено 73 транспортні засоби, які має у своєму розпорядженні Секретаріат Кабміну. В аукціоні з продажу автомобілів зможуть взяти участь усі охочі. Процедура обіцяють зробити відкритою та прозорою. Найстаріший зі списку — автомобіль марки ЗІЛ 114 випуску 1971 року, з пробігом 47 131 км, а найновіші Skoda Octavia Tour 1.6i, випуск 2008 року, та Skoda Octavia A5 1.6, випуск 2007 року.

Жорсткі розваги

Тим часом вирішення своєї долі чекає резиденція "Залісся", яка знаходиться у Броварському районі Київської області. Раніше сюди приїздили на полювання Микита Хрущов, Леонід Брежнєв, Володимир Щербицький і навіть Фідель Кастро. А за часів незалежності України вона була закритою територією для розваг та полювання можновладців. На території резиденції є два мисливських будиночки, споруджених за часів Хрущова та Брежнєва, більше 100

мисливських вишок, майже 500 годівниць для копитних, десятки пасток на "живця", качина ферма та фазанарій. Загалом площа лісомисливських угідь сягає 14 836 га, яку обслуговують майже 270 працівників.

Про історію створення лісомисливських господарств розповідає директор громадської організації "Київський еколого-культурний центр" Володимир Борейко. "Це заповідно-мисливське господарство було створено у 1957 році для мисливських втіх вищих партноменклатурних чинів СРСР. На початку 90-х статус заповідно-мисливського господарства був визнаний незаконним і знятий із "Залісся". З 1995 року об'єкт набув статусу державної резиденції, а з 2000 року був підпорядкований Державному управлінню справами Адміністрації Президента, — каже він та нарікає: — 11 грудня 2009 року був підписаний Указ Президента України Віктора Юшенка про реорганізацію "Залісся" в національний природний парк. Однак ДУС саботує виконання цього Указу".

Тому екологи наполягають на реорганізації державної резиденції "Залісся" в національний природний парк із підпорядкуванням Мінприроди України. Адже це унікальні природні території, які потрібно зберегти. На території цих господарств мешкають занесені до Червоної книги України звірі та птахи: зубри, яких налічується близько 24, орлани-білохвости, чорні лелеки тощо. Тут водяться близько 2000 оленів, значна кількість диких кабанів, лані, косулі, зайці, лосі. Як припускають фахівці з природоохоронного середовища, перевищення чисельності звірів вище норми, зокрема тільки оленів у 8 разів, призвело до того, що ліс практично не має підросту.

За словами екологів, наукові роботи тут не проводилися, рослинний і тваринний світ в "Заліссі" ще не вивчений, оскільки резиденція впродовж багатьох років була закритою територією. Втім, як переконує пан Борейко, у подальшому поголів'я копитних, насамперед оленів, необхідно зменшити до 200 голів шляхом реаклі-

матизації вовка і відлову оленів. На думку експертів, тварин на території резиденції вирощували спеціально для відстрілу. Адже навіщо тоді потрібні були б на території угідь стільки вишок, а поруч з ними пастки на живця, задаються питанням вони.

Однак директор державної організації "Резиденція "Залісся" Віктор Камінецький та перший його заступник Євген Чирков заперечують такі твердження. Мовляв, на полювання до цієї місцини не приїжджав ні Янукович, ні будь-хто інший з можновладців. А мисливські вишки, як вони запевняють, потрібні для спостереження за тваринами і відстрілу бродячих собак і лисиць.

Коштом українців

За підрахунками екологів, громадських активістів та народних депутатів, тільки на утримання "Залісся" держава витрачає майже 200 млн грн. А зі слів директора "Залісся" Віктора Камінецького, торік ця сума складала близько 9 млн грн, на цей рік — вже 11 млн грн. Та для утримання такого господарства в належному стані цих грошей замало, нарікає він.

Ще у 2012 році був побудований паркан по всьому периметру державної резиденції загальною довжиною 60 км, на який було було витрачено близько 7 млн грн. З розмахом на території цих угідь відбувалось святкування ювілею Януковича. Зі слів голови підкомітету з питань охорони атмосферного повітря, зміни клімату, наукових досліджень, екологічної освіти комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Лідії Котеляк, спеціально для цього була вирублена ділянка в лісі 80 на 50 метрів (майже з половиною футбольного поля) і асфальтом залита галявина 0,3 га. "Це все робилося для того, щоб на заасфальтованому майданчику накрити бенкет, аби гості, а це в основному був чоловічий колектив, змогли собі постріляти між застільними забавами", — додає вона.

Парк — резиденція?

Керівник Державного управління справами Сергій Аверченко підтримує думку екологів, що резиденцію "Залісся" потрібно зробити національним природним парком. Проте він вважає, що варто виокремити територію, де знаходиться "президентський будиночок" (а це приблизно, за його підрахунками, 50 га) і залишити державну резиденцію для прийому іноземних делегацій. "Державна резиденція має певний статус — вона охороняється Управлінням державної охорони, тут проходять заходи за участі Президента України й керівників іноземних держав. А тому відкритим доступ до цих об'єктів бути не може. У мене як у керівника Державного управління справами, немає бажання закривати цю державну резиденцію. "Залісся" — це єдина резиденція, яка розміщена неподалік від Києва у Київській області, і це підготовлений об'єкт, де можна зустрічати й приймати на гідному рівні керівників іноземних держав. Адже в лісі спокійна обстановка, зручно приймати державні рішення і усамітнитися від шуму, від суєти. І це в інтересах держави, — каже пан Аверченко. — Причому дуже зручно до неї дістатися, наприклад, з аеропорту Борисполя можна долетіти на вертольоті за 15 хвилин, якщо ж на автомобілях, то дороги, які ведуть до неї, в хорошому стані. Завітає іноземна делегація, й де ми будемо приймати людей? В музей повеземо їх?"

Тож "будиночок", на його думку, варто залишити в статусі державної резиденції, а коли не буде візитів зарубіжних дипломатів та політиків, він може бути відкритим для відвідин громадян. Втім, як саме це може відбуватися на практиці, посадовець не уточнив. А на запитання, коли державна резиденція зможе все-таки набутися статусу національного природного парку, пан Аверченко в коментарі "Хрещатику" зазначив: "Зараз не час порушувати питання щодо створення національних парків. На часі варто турбуватися про збереження суверенітету та територіальної цілісності держави. А вирішення таких питань слід відкласти до настання мирних часів". За його словами, щоб на території резиденції зробити природний національний парк, необхідно створити відділ, який би займався науково-дослідницькою діяльністю, вивчав тамтешню флору і фауну. За його розрахунками, на створення парку потрібно приблизно 4 млн грн, а наразі цих грошей в державному бюджеті немає.

Тож екологи вкрай занепокоєні та переймаються долею "Залісся", щоб не повторилася така ж ситуація, що склалася у 2009 році ●

ДО РЕЧІ

Чиновники платитимуть самі

Уряд також припинив фінансування витрат на утримання державних дач, наданих чиновникам. Відтепер мешканці цих дач мають самі покривати ці витрати. До цього часу працівники органів законодавчої, виконавчої та судової влади, згідно з переліками посад, які визначаються Верховною Радою, Президентом і Кабміном, а також відповідні категорії пенсіонерів сплачували лише 30 % вартості комунальних послуг при користуванні приміщеннями будинків відпочинку ДУС (державні дачі у Кончі-Заспі та Пушчі-Водиці). Зазначені пільги надавалися без урахування доходів. Віднині встановлюється плата за користування приміщеннями зазначених будинків відпочинку для відповідних категорій посадовців та пенсіонерів на рівні 100 % розрахункової плати за користування приміщеннями, яка затверджуватиметься ДУС. Встановлення вказаної плати сприятиме зменшенню видаткової частини держбюджету на 3,1 млн грн.

Нагадаємо, що після втечі экс-президента України та його соратників за кордон резиденції та автопарки чиновників стали доступніші для огляду громадянами. Люди вперше змогли потрапити, наприклад, до розкішного Межигір'я під Києвом, де проживав экс-глава держави. Екологи, своєю чергою, наполягають, щоб нарешті на унікальних територіях, зокрема тих, де полюбляв полювати Віктор Янукович (це резиденції "Білоозерське", "Синьогора" та "Залісся", які не планують поки продавати), була проведена реорганізація і на їх землях був створений національний парк.

ЕКОНОМІКА

Лихоманка вщухла

Податкові відсотки на ліки привели “до тями”

Олена ЛАРИНА
"Хрещатик"

Початок квітня цього року видався досить спекотним як для учасників фармринку, так і для споживачів цього сектору. Ринку ліків лихоманило від встановлених урядом на них відсотків ПДВ. Митниця доволі вільно трактувала законодавчі норми. Все це призвело до хаосу. Державна політика у вирішенні цього питання була досить млява. Але врешті-решт ситуацію вирівняли. З метою усунення подвійного трактування норми щодо оподаткування ПДВ на операції з постачання лікарських засобів та виробів медичного призначення за ставкою 7 % 10 квітня 2014 року Верховна Рада нарешті ухвалила відповідні зміни до законодавства. "Хрещатик" дізнавався подробиці новацій.

Наприкінці минулого тижня в. о. Президента України Олександр Турчинов підписав Закон від 10 квітня 2014 р. № 1200-VII "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо усунення окремих неузгодженостей норм законодавства". Згідно з документом, тепер "ПДВ нараховується за операціями з постачання лікарських засобів, дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру лікарських засобів (у тому числі аптечними складами), а також з постачання виробів медичного призначення за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України". Прийняття законопроекту було зумовлено необхідністю удосконалення окремих положень діючого законодавства. Так, необхідно було узгодити окремі норми Податкового кодексу з нормами Митного кодексу, а також здійснити редакційну правку з метою усунення подвійного трактування норми стосовно оподаткування ПДВ операцій з постачання лікарських засобів та виробів медичного призначення за ставкою 7 %. Зокрема уточнити, що за ставкою 7 % оподатковуються "операції з ввезення на митну територію України та постачання на митній території України" лікарських засобів і виробів медичного призначення. Що стосується фінансово-економічної складової, автори документа порохували, що реалізація запропонованих норм надасть можливість отримати у 2014 році додаткові надходження до зведеного бюджету України у сумі близько 150 млн грн, а також залучити до бюджету 2015 року близько 300 млн грн.

Інфляція має голос

Здавалося б, урядовці "знищили" всі підстави для подвійного трактування законодавчих норм, але все ж такі існують деякі неузгодженості. Як зазначив юрисконсульт ЮА "Шевчук та партнери" Катерина Данилова, прийняті зміни виключають можливість подвійного трактування досі спірної норми органами державної влади та закріплює єдину ставку оподаткування ПДВ операцій з постачання зазначених товарів

у розмірі 7 %. "Водночас запровадження нової ставки ПДВ вимагає від учасників ринку значного часу для перенаштування внутрішніх систем обліку та перепрограмування касових апаратів", — наголосила пані Данилова. Оновлення ставки оподаткування ПДВ з постачання лікарських засобів потребує негайного розроблення митними органами нової форми податкової накладної, затвердження нової форми декларації ПДВ та вчинення інших дій, необхідних для повного та ефективного запровадження вказаного оподаткування. Відтак, як зазначає міністр охорони здоров'я Олег Мусій, уряд відтермінував на 2 місяці усі перевірки суб'єктів підприємницької діяльності, які займаються роздрібною торгівлею медикаментами. "Це пов'язано із запровадженням 7 % ПДВ на імпорту ліків, бо багато касових апаратів треба перепрошивати. Крім того, деякі суб'єкти підприємницької діяльності не зареєстровані як платники ПДВ, і їм потрібно буде фізично зареєструватися, а ця процедура упирається в дефіцит часу. Тому два місяці не буде жодних санкцій за ті чи інші порушення, що будуть виникати у зв'язку із введенням 7 % ПДВ", — пояснив міністр. Та пересічного споживача це не надто заспокоює, адже будь-які зміни відображаються на його гаманці. Натомість пані Данилова вважає, що в умовах підвищення рівня інфляції в Україні, збільшення ставки оподаткування є адекватною реакцією держави: "Запровадження такого оподаткування сприятиме підвищенню попиту на медичні засоби вітчизняного виробництва, що у подальшому матиме позитивний вплив на економічне зростання в Україні".

Та як стверджує заступник директора компанії СМД Євген Живодерников, домінуючу роль у зміні цін на лікарські засоби найближчим часом буде грати девальвація національної валюти. "У 2008-2009 рр. курс долара США зріс з 4,85 UAH / \$ у вересні 2008 до 7,86 UAH / \$ у січні 2009, тобто на 62 %. За цей же період імпортовані ліки подорожчали на 51 %, а вітчизняні — на 23 %. Маючи певний запас сировини, що закуповується за іноземну валюту, українські виробники змогли відстрочити подорожчання своєї продукції. Але

вже у вересні 2009-го, порівняно з вереснем 2008-го, ціни іноземних та українських ліків виросли майже однаково: на 56 % і 54 % відповідно. Аналогічна тенденція спостерігатиметься і в перебігу поточної кризи. Величина показників зростання цін на лікарські засоби буде залежати від усталеного співвідношення курсу гривні після його стабілізації. На тлі загрозливого зростання цін на ліки на рівні 30-50 %, обумовленого девальвацією гривні, додаткове подорожчання на 7 % у зв'язку з введенням ПДВ вже не здається настільки істотним", — узагальнює він.

Як зазначає зі свого боку міністр економіки Павло Шеремета, уряд уже почав роботу з врегулювання цін на фармацевтичному ринку, а плюси є й у девальвації: "По-перше, конкуренція іноземних виробників та українських. Це, власне, відбувається вже зараз. Українські виробники можуть піднімати ціни тільки на невелику суму. Тому зростання цін на українські ліки не такі значні. Відповідно, попит буде навіть підвищуватися. І не тільки на медикаменти. Один з плюсів девальвації — підвищення рівня попиту на товари місцевого виробництва. По-друге, дерегуляція і підвищення конкуренції на дуже монополізованому фармацевтичному ринку має посилювати конкуренцію, яка завжди, в принципі, призводить до зниження цін. Це те, що ми бачимо в короткостроковому періоді. До того ж, долар починає трохи падати, а гривня — підніматися. Я думаю, що ця тенденція буде продовжуватися".

Медична катастрофа

Але існують і більш песимістичні настрої. "З падінням курсу національної валюти та введенням ПДВ на ліки в середньому всі препарати в Україні подорожчають на 60 %, — стверджує голова організації "Пацієнти України" Дмитро Шерембей. — Якщо врахувати, що бюджет МОЗ за затверджувався при курсі 8 грн за долар, то фактично цього року 60 % людей, які повинні були б отримати лікування, помруть".

Нагадаємо, що 27 березня 2014 року змінами до держбюджету практично по кожній із бюджетних програм було зменшено обсяги фінансування з метою покриття дефіциту. При цьому, за деякими програмами, скорочення видатків здійснено не у повному обсязі, як це, можливо, було. Але, як зазначає заступник голови Координаційної ради громадської організації "Медичний контроль" Ігор Щедрін, препарати, які включені в пілотний проект по гіпертонії та інші пілотні проекти МОЗ, однозначно обкладатимуться ПДВ на тих же підставах, що і будь-які ліки. "Ніяк інакше просто не може бути: адже ці ж самі ліки не тільки беруть участь у пілотних проектах, а й продаються в аптеках на загальних підставах. Звільнення їх від ПДВ створить дуже велику і дорогу плутанину та ґрунт для зловживань", — наголосив він. Та й ефек-

Фото Бориса Корпусенка

тивність пілота по гіпертонії нікому не зрозуміла. "Критерії граничної вартості та рівня компенсацій за ліки були визначені абсолютно волюнтаристськи, непрозоро, за участю закулісних ігор та лобіювання фармовиробників. Щоб цей проект почав працювати в умовах катастрофічної нестабільності валютного курсу, потрібно змінити підхід до визначення граничних цін на препарати, які підлягають відшкодуванню державою", — висловив свою думку пан Щедрін. Також він зазначив, що на сьогодні передбачено перегляд цін 2 рази на рік. "Нам потрібен динамічний механізм постійного перегляду граничних цін на ліки від гіпертонії, які входять у проект. Судячи з усього, такий механізм найближчим часом не з'явиться, і проект взагалі не буде працювати. Інсуліновий пілотний проект теж перенесли на рік. Загалом, поки економіка не стабілізується, тобто в найближчий рік, від пілотних проектів нічого очікувати не доводиться", — наголосив пан Щедрін. Загалом для того, щоб вийти із медичної катастрофи, експерти вважають за необхідне частково зменшити фінансування незахищених видатків держбюджету по окремим державним програмам. За рахунок цього економія коштів по загальному фонду може додатково складати майже 3,5 млрд грн та по спеціальному фонду, як мінімум, 2,5 млрд грн, що у повній мірі вирішить дефіцит державних коштів на закупівлю ліків, який становить 4,2 млрд грн. Так, наприклад, було запропоновано зменшити незахищені видатки Міністерства доходів та зборів України з 4,6 млрд грн на 1 млрд. Це скоротить кошти на предмети, обладнання, інвентар, оплату послуг (окрім комунальних), капітальні видатки тощо. "Людське життя та здоров'я — це найвища цінність в нашій державі, тому я, як міністр охорони здоров'я, докладу всіх зусиль, щоб домогтися перерозподілу коштів саме на лікування українців та не допустити дефіциту бюджету в медицині", — зазначив Олег Мусій.

Проблема в дефіциті

За даними громадських організацій, 4,2 млрд грн не вистачає на покриття дефіциту бюджету на закупівлю ліків для важкохворих. Слід нагадати, що першочергово ці гроші пропонували взяти з підняття акцизів на тютюнові та алкогольні вироби. Тим не менше, влада, піднявши акцизи на зазначені товари, не направила додатково отримані гроші на закупівлю ліків, що викликало величезне обурення пацієнтів. Адже щодня через відсутність лікування в Україні помирає 1 607 людей, яких можна було б врятувати. "Це цілком підйомна сума для українського бюджету, — стверджує народний депу-

Пільговикам — дешеві ліки

Столична влада має намір повернути Києву ті муніципальні аптеки, які було закрито чи перепрофільовано.

"Протягом останніх років мережа аптек у місті Києві скоротилася до мінімуму. Із 180-ти сьогодні працює всього 83 аптеки. А що сталося з іншими? Кафе, офісами і так далі. При цьому щорічно 17-18 аптек "вимивається" з мережі. І сьогодні ми маємо всередині Києва цілі зони без аптек. Це треба зупинити. Тому я задекларував свою політику повернення муніципальної аптечної системи, яка обслуговувала киян", — заявляв раніше голова КМДА Володимир Бондаренко. Муніципальні аптеки, на відміну від інших аптек, мають сертифікат виготовлення ліків, а користуючись можливостями київських виробників на пільгових умовах, можуть надавати серйозну знижку на ліки для соціально незахищених верств.

тат, заступник голови комітету Верховної Ради України з питань бюджету Валерій Дубіль. — Ми проаналізували бюджет-2014 та знайшли близько 65-ти програм, в рамках яких ми пропонуємо скоротити видатки. Це дозволить "знайти" в скарбниці необхідні 6 млрд грн, що повністю покриють зазначений дефіцит в лікуванні важкохворих пацієнтів", — підсумував народний депутат.

Ще одна серйозна проблема, яка може з'явитися незабаром: на тлі дефіциту імпортованих ліків до країни хлине каламутний потік прострочених або навіть зіпсованих через неправильні умови зберігання ліків. Бо фури з імпортованими медикаментами досить тривалий час простоювали на кордоні та невідомо, в яких умовах вони зберігалися, тож можлива така ситуація, що ці ліки можуть потрапити до аптек, а далі — і до споживачів. Але ніякої лікарської користі від вживання цих препаратів ніхто гарантувати не зможе. Також не слід забувати і про те, що в Україні у деяких зарубіжних ліків немає вітчизняних аналогів, і з цією проблемою пацієнт може залишитися сам на сам. Тож будемо сподіватися на сумлінність імпортерів і фармацевтів, які не допустять того, щоб в аптеках були неякісні ліки. Загалом же експерти нагадують, що саме оновлення норм податкового законодавства сприяє наближенню та максимальній гармонізації діючого законодавства України з європейськими нормами і, відповідно, підвищенню якості продукції, а також є запорукою зміцнення економічних зв'язків між Україною та ЄС ●

Без державного контролю

Сьогодні, на відміну від більшості європейських країн, в Україні відсутнє жорстке регулювання цін на лікарські засоби. Єдиним методом регулювання цін на ліки в Україні є регулювання оптових та роздрібних надбавок, що, як доводить практика, не є ефективним інструментом. Причина в тому, що в структурі ціни препарату близько 76 % складає ціна виробника, тобто під державне регулювання потрапляє лише 24 % від його вартості. Внаслідок цього на фармацевтичному ринку України роками формувалися посередницькі схеми, що дозволяли безконтрольно підвищувати ціни. Наприклад, ввезення на митну територію України лікарських засобів білоруського виробництва здійснювалося через Віргінські острови або іншу офшорну зону, внаслідок чого в аптеках України вартість одного й того ж препарату була в 15 разів вища, ніж в аптеках Білорусі. Також генеричні препарати європейських виробників в Україні були у 2-3 рази дорожчі, ніж у сусідніх Польщі, Словаччині, Румунії, Болгарії.

СПОЖИВАЧ

Шахраї “на проводі”

Як не потрапити на “гачок” телефонних аферистів

Олена ЛАРІНА
"Хрещатик"

Світ високих технологій, що покликаний служити на благо людству, знайшов своє застосування у злочинному світі. Яскравим прикладом є прості й вже давно для всіх повсякденні міський та мобільний телефони, які зазвичай використовуються для добрих справ, як-от викликати "швидку допомогу", міліцію чи подзвонити рідним, друзям, щоб дізнатися, як у них справи... Та в руках злочинця вони стають знаряддям злочину. Різноманітні телефонні афери — досить "молодий" вид злочину для України, однак він вже став доволі поширеним завдяки тому, що засоби телефонного зв'язку сьогодні доступні майже кожному громадянину. Великою проблемою цього виду шахрайства є те, що розкрити такі злочини, навіть "за гарячими слідами", дуже складно. Адже в розпорядженні міліції немає нічого, окрім розповіді жертви та номера телефону, з якого телефонували. Також потерпіла особа не може описати зовнішність злочинців — вона ж бо їх тільки чула, та не бачила. Тому аферисти, розуміючи свою безкарність, продовжують і надалі чинити свої "темні" справи з населенням. Як не потрапити на "гачок" телефонних аферистів та що робити, якщо вже потрапили до їхньої пастки, розбирався "Хрещатик".

Психологічна атака

Одна зі схем, за якою діють сьогодні аферисти, проста, однак має дуже тонке психологічне підґрунтя. Як розповідає майор міліції, старший інспектор відділу зв'язків з громадськістю ГУ МВС України в м. Києві Вікторія Білозерцева, шахраї доволно набирають міський або мобільний номер телефону і, коли на протилежному кінці дроту власник бере слухавку, зловмисник представляється співробітником правоохоронних органів та пригрозить жертву зв'язкою про те, що її син (чоловік, брат) потрапив до міліції за скоєння наїзду, підрізу, вбивства тощо. "Називаються найбільш моторошні причини затримання родича, тим самим жертва доводиться до стану безпросвітної паніки. Цей прийом дає можливість повністю вибити ґрунт із під

ніг, дезорієнтувати потерпілого, зробити його слухняним і повністю керованим", — пояснює пані Білозерцева. Тож люблячі батьки, родичі миттєво біжать на виручку чада, яке потрапило в біду. Дуже важливий момент: шахраї телефонують у другій половині ночі, коли люди, як правило, міцно сплять, а отже, спростання не вдаватимуться у подорожчів та ледве будуть розуміти ситуацію. На це й роблять ставку аферисти. Приголомшені страшною новиною, батьки ретельно виконують всі команди лиходія, який водночас наголошує на тому, що питання можна вирішити, але це буде чогось коштувати (далі називається довільна сума, це може бути від 2 тисяч гривень до 20 тисяч гривень). Як розповідає Вікторія Білозерцева, ці гроші пропонують перерахувати або на мобільний теле-

фон, або віддати готівкою — шахрай називає місце, куди потрібно підвезти необхідну суму чи повідомляє, що прийде кур'єр. Наприклад, останнім часом часто задіюють таксистів. Варто зазначити, що часу аферисти відводять мало, тому родичі панікують, боячись не вклястися у визначений для них час. "Причому після кожного сеансу зв'язку з "міліціонером"-благодійником зв'язок обривається до наступного дзвінка з боку зловмисника", — зазначає пані Білозерцева. Деякі жертви починають телефонувати своїй дитині чи члену родини на мобільні та міські телефони, щоб справді переконатися, що вони знаходяться в міліції. Але, на жаль, в цьому разі до телефону ніхто не підходить або він взагалі вимкнений, як це часто буває вночі, а сама людина спокійно спить удома та не підозрює, що в цей час із батьків виманюють гроші за закриття кримінальної справи проти неї. Як би там не було, але не кожна людина в стані паніки здатна мислити тверезо. Тож у більшості випадків жертви отямлюються лише після того, коли гроші пішли в невідомі руки, а найдорожче чадо, як з'ясовується в подальшому, в доброму здоров'ї й безпеці. І тоді ошуканим громадянам спадає на думку повідомити про цю аферу міліції. Хоча це перше і, мабуть, найголовніше, що потрібно зробити, аби захистити себе від банального "розводу" на гроші.

Прості правила

Тому, щоб убезпечити себе та своїх рідних від подібної телефонної афери та спустошення гаманця, фахівці радять дотримуватися нескладних правил. Отже, якщо до вас на мобільний або міський телефон надійшов подібний дзвінок і невідома особа, представившись працівником правоохоронних органів, повідомила, що ваш родич потрапив до міліції (скоїв наїзд на пішохода, когось покалічив, щось страшне зробив, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння), насамперед необхідно:

Мобільні махінації

Варто також відокремити таку аферу як "акція" — коли вам телефонують злочинці і представляються, наприклад, ді-джеями з радіо, працівниками магазину побутової техніки чи хутра і вітають з виграшем в якійсь акції: "Вітаємо! Ви виграли приз!". Для того, щоб отримати цей "приз", ви маєте купити ваучер поповнення рахунку (зазвичай на суму в 200 гривень), а потім переслати код на той номер, який вкажуть шахраї. Однак коли настає час отримувати "приз", з'ясовується, що в акції "перемогли" не ви, а злочинці.

Також дуже популярною є і така афера як "Перешли мені гроші!". Шахраї в цьому випадку надсилають абонентові SMS з таким текстом: "Не можу до тебе додзвонитися, бо нема грошей на рахунок, перешли 5-10 грн". Іноді довірливі та чуйні люди ведуться і пересилають зазначену суму злочинцям. Для тих громадян, які зараз знаходяться в пошуку роботи, є також доволі поширена афера. Так, злочинці розміщують у газетах, журналах оголошення про вакансії й залишають контактний номер телефону, на який може зателефонувати потенційний робітник. Але коли жертва починає телефонувати на зазначений номер, там ніхто не відповідає на дзвінок, а згодом з'ясовується, що дзвінок був платним і в людини з рахунку мобільного зв'язку зникли всі гроші. Також для того, щоб надіслати вам більш детальну інформацію щодо запропонованої вакансії, злочинці можуть попросити надіслати порожнє SMS-повідомлення на вказаний номер. Махінатори повідомляють, що за отримання "інформації" доведеться викласти 30 грн. Деякі довірливі люди надсилають таке повідомлення, а в результаті з їхнього рахунку зникають гроші, натомість жодної інформації абонент не отримує. Тому головною порадою у таких випадках залишається уважність і ще раз уважність! Будьте завжди на сторожі та критично оцінюйте все, що вам пропонують.

- вислухати афериста і погодитися віддати йому необхідну суму;
- коли він покладе слухавку, негайно набрати номер того родича, який нібито вскочив у халепу, й упевнитися, що з ним все добре;
- якщо з якихось причин на ваш дзвінок не відповідають, зателефонуйте друзям, сусідам, на роботу тощо і переконайтеся, що інформація лиходіїв не відповідає дійсності;
- негайно набирайте номер міліції "102" та повідомляйте про аферистів. Отримавши від оператора "102" докладні інструкції, як поводитися далі й що говорити під час наступного сеансу зв'язку зі зловмисником, дотримуйтеся їх;
- погоджуйтеся на зустріч, запевнивши, що гроші зібрано й ви готові їх віддати. Міліція, яку ви попередили про зустріч заздалегідь, вже мчить на допомогу, а отже, ймовірність того, що шахраї врешті будуть затримані, багаторазово зростає.

Як зазначає Вікторія Білозерцева, зловмисники, які займаються таки-

ми аферами, непогані психологи — знають, куди "натиснути" і що сказати, аби задумана ними справа вдалася, вони майстерно грають на почуттях люблячих людей. Зрозумійте, що шахраї живуть за рахунок власної підлості й вашої довірливості! Тому яскраві картинки, які виликають у вашому мозку після розповіді аферистів про ті жахи, які чекають на вашого родича, женіть геть. Головне в такій ситуації — якомога швидше заспокоїтися і спробувати все тверезо зважити. І насамкінець, якщо рідні вам люди справді потрапили в біду або причетні до злочину, нещасного випадку, скоєння ДТП, пам'ятайте, що співробітники міліції повідомлять про це в іншій формі, при цьому обов'язково представляться, назовуть свою посаду і місце роботи. Родича при цьому за жодних умов не відпускають додому до з'ясування всіх обставин і оформлення відповідних документів. Отож будьте пильними! ●

ПОРАДИ ФАХІВЦІВ

Юрисконсульт ЮА "Шевчук та партнери" Катерина ЛОЄНКО:

Способи виявлення шахраїв є справою людини, якій телефонують, та в кожному окремому випадку вони індивідуальні. Не варто забувати, що на іншому боці слухавки веде розмову підготовлена людина, налаштована на виникнення тупикових ситуацій. У зазначених випадках головною запорукою виявлення шахрайства є вчинення особою, якій зателефонували, низки дій, зокрема:

- ✓ негайно зв'язатися з особою або людьми, які можуть знаходитися поруч з особою, яку нібито затримали;
- ✓ обов'язково уточнити ПІБ родича, якого затримали;
- ✓ уточнити адресу відділку міліції, в якому утримується особа;
- ✓ уточнити прізвище міліціонера та далі звернутися до зазначеного відділку міліції з метою встановити, чи дійсно такий працівник перебуває на службі в міліції.

Крім того, посилаючись на поганий зв'язок, варто попросити повторити номер карткового рахунку, на який злочинці пропонують перерахувати гроші, та обов'язково зафіксувати його. При виникненні подібних ситуацій золотим правилом є не поспішати, тож зважити всі свої дії та аргументи людини, з якою спілкуєтесь, і ставити зустрічні запитання — залежно від ситуації. За можливості для зворотного зв'язку варто спитати та записати номер мобільного телефону особи, з якою ви спілкуєтесь. Такі нічні дзвінки є незаконними та передбачають кримінальну відповідальність, встановлену статтею 190 Кримінального Кодексу України. Якщо такі дії кваліфікувати як шахрайство, то зловмисникам, залежно від обставин справи та тяжкості вчинених дій, загрожує штраф до 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (1700 гривень). Також можуть бути застосовані виправні роботи до 2-х років. Якщо говорити про обрання міри покарання у вигляді позбавлення волі, то максимальний строк становить 12 років з конфіскацією майна. Підбиваючи підсумок, варто відзначити, що отримання якомога більшого обсягу даних про карткові рахунки, номери телефонів тощо дозволить не тільки виявити факт шахрайства, але і допоможе змістовно скласти заяву про злочин у правоохоронні органи та надати ті дані, які, можливо, дозволять притягти до відповідальності порушників закону.

ІСТОРІЯ СУЧАСНОСТІ

Хроніки смутних часів

28 років тому на Чорнобильській АЕС сталася одна з найбільших техногенних катастроф у світі

Денис ФОМІН, Наталя ПЛАХОТНЮК
спеціально для "Хрещатика"

Неправда, що минуле йде назавжди. Воно нікуди не поділося. Воно тут. Яскравим прикладом цього є ЧАЕС. Просто ми пішли вперед. Час — це дорога, і вона існує за вашою спиною. Те, що пішло у минуле, не зникає. Але не потрібно зациклюватись на минулому. Двадцять п'ять років хворіла ЧАЕС, і лише кілька років тому з'явилися "лікарі", які направили її на лікування. Першою пігулкою до одужання стала побудова нового саркофагу, над яким працюють представники різних країн, хоча більшість все ж таки українці. Але основною ціллю є очищення ЧАЕС від радіоактивного пального. Для цього і було побудовано централізоване підприємство з поводження з радіоактивними відходами "Вектор", яке спеціалізується саме на їх утилізації. Цей комплекс умовно поділений на дві частини — чисту та умовно брудні зони. У чистій знаходиться все необхідне для проживання робочого персоналу, а в брудній — декілька сховищ для утилізації.

Так, ця страшна подія, що змусила здригнутися від жаху весь світ, стала яскравим проявом цілковитої аморальності, недалекоглядності та й просто низького інтелектуального рівня тогочасної влади. А як інакше можна пояснити той факт, що надзвичайно потужну атомну електростанцію було збудовано зовсім недалеко від Києва — багатонаселеної столиці? Зате тепер вони можуть спостерігати яскраві наслідки такого "мудрого рішення". Там, де колись розташовувався мальовничий куточок України, зараз панує пустельна тиша... У мертвому місті можна лише зустріти сталкерів, які у пошуках легкої здобичі ризикують власним життям, та екскурсійні групи. Подейкують, що вночі у Прип'яті чуно дитячий сміх та скрип старої гойдалки. Достатньо один раз побачити та відчувати атмосферу мерзлого міста, щоб у серці назавжди залишився темний куточок... Куточок Чорнобилю.

Про Чорнобиль сьогодні сказано й написано стільки, що можна розворушити всю планету. Але слова — то лише частинки, зернятка правди. Сама правда набагато жакливіша. Навіть через 28 років.

Дорога на Чорнобиль 1986 — 2014

Напередодні дати страшної трагедії людства прес-клуби, політики, міністри організують поїздки журналістів з багатьох регіонів країни до Чорнобиля, Прип'яті — до зони відчуження.

Дорога на Чорнобиль... Сьогодні це — майже звичайна дорога через увесь Вишгородський район, через його села й містечка, яка нічим не відрізняється від тисяч інших доріг. Напівголі весняні поля й сільські хати... Тьмяно, буденно... І безпечно. Згадується ця дорога наприкінці травня-на початку червня 1986-го: узбіччя залите (чи засипане) чимось білим, мокрий асфальт парує, нескінченним потоком в обидва боки їдуть машини, реве хорода, плачуть перелякані люди, а назустріч їм — машини з продуктами, технікою, солдатами й речами для 55-ти тисяч ліквідаторів, навкруги — військові, здається, що колір хакі заповнив усе довкола. І постійна перевірка документів... Здавалося, що беремо участь у зйомках фільму про війну. Тільки дуже вже натурально й страшно.

Сьогодні про це нагадують лише залишки контрольно-пропускних пунктів.

Перша наша зупинка — в райцентрі Іванків — колись це містечко стояло на перетині багатьох доріг: на автостанції зупинялися автобуси, які прямували на Житомирщину, Чернігівщину, Білорусію, Росію. А сьогодні це, як сказав наш супроводжуючий, колишній ліквідатор, "останнє мирне містечко перед зоною", хоча до Чорнобильської АЕС — понад 50 км.

На шляху до першого перед 30-кілометровою зоною КПП проїжджаємо березовий гай, встелений підсніжниками. Цікаво, як швидко сюди доберуться пронирилі торговці квітами? Проїжджаємо Страхолисся, у минулому — грибну столицю українського Полісся, позаду — Зелений Мис, містечко, збудоване зі списаних теплоходів, у якому жили перші вахтовики-ліквідатори. Саме тут, у чорному

від біди й рудому від радіації році виступали перед бійцями артисти. Слід сказати, що у самому Чорнобилі тоді осмілилися виступати лише найвідважніші: Йосип Кобзон, Валерій Леонтьєв та Микола Гнатюк. Сміх і гомін серед журналістів поступово згасає: прислухаються до слів свідків-героїв: колишнього пожежника, полковника у відставці Олександра Мельника, капітана в запасі Анатолія Супруна та водія Андрія, котрі з перших днів трагедії були чи не в самому пеклі.

Село Оране. Тут навесні-влітку 1986-го розташовувалась 25-та бригада радіохімзахисту, яка першою увійшла в "зону". Спочатку вона налічувала 2,5 тисячі бійців, а за літо їх змінилося кілька десятків тисяч. Чи хтось із тих солдатів і офіцерів лишився в живих? Адже це саме вони, ті хлопчики в солдатських гімнастерках майже голими руками знімали верхній шар ТВЕЛУ (тепловидільний елемент — двометрова титанова зв'язка з урановою таблеткою всередині).

"Наприкінці 1986-го я потрапив до московської лікарні № 6,— згадує один із наших знайомих.— Те, що я побачив — не можна передати словами. На ліжках лежали живі трупи, висохлі, неначе мумії в Лаврі. Замість шкіри — самі лишень опіки. А там, до чого вони доторкалися руками, залишалися шматки живого м'яса. Не знаю, як медсестрички й санітарки могли дивитися на ці муки й страждання. Хоч як мені було погано, але я вблагав лікарів відпустити мене додому, бо не вижив би..."

Доїхавши до КПП "Дитятки", починаєш задумуватися над іронією долі та містикою разом узятими. Адже як раз дітей, у першу чергу, й вивозили з зони, на кордоні з якою стоїть КПП. Село Черевачі. Перший населений пункт у зоні. Відселене 6-8 травня 1986 року. Пустка. Село Залісся... Хати поросли густим лісом, кущами... Деревя поглинули хати з вибитими віконницями, наче після бомбардування, з електроопор звисають дрови...

Радіоактивні хмари розстрілювали

Тут, праворуч від того місця, де ми зараз проїжджаємо, був сумновідомий "рудий ліс". Після аварії дощові хмари, які були насичені радіоактивними речовинами, військові льотчики та бійці протиповітряної оборони посилали й розстрілювали особливою речовиною. Робилося це для того, щоб смертоносні дощі ні в якому разі не могли дійти до Москви, а випадати на території зони (це в ідеалі). От і випав перший найнебезпечніший дощ на ліс, який моментально став рудим і смертельно небезпечним. А всі інші хмари проливалися зливами над Україною, і особливо над Білорусією.

"Щодо "рудого лісу", — долучається до розмови водій, — через нього спочатку проходила єдина дорога, яка з'єднувала станцію з "Великою Землею". Так, що частину дороги машини пролітали на скаженій швидкості. Якщо, не доведи Господи, щось траплялося із транспортом, водій і пасажери вискакували з машин і стрімголов неслися уперед — подалі від страшного місця, знаючи, що їх обов'язково підхопить наступний транспорт.

Фото Бориса КОПУСЕНКА

Пам'ятник ліквідаторам аварії поруч із Чорнобильською АЕС

Штамп "Здесь живет хозяин дома" ставят прямо на стіни

За кількістю пам'ятників Леніну у різних варіаціях на 1 кв. км місто Чорнобиль дасть фору Києву й області. А також за чистотою, вичурністю й навіть деякою показушністю клумб кольору українського прапора. Сам Чорнобиль шокує. Не пустотою, а пожвавленням — у місті повно людей. Від звичайного містечка різниться лише тим, що майже всі люди тут — у камуфляжі. Тут проживає близько 3 500 вахтовиків, які працюють на зупиненій АЕС. Покинуті багатоповерхівки перетворили на гуртожитки. А акуратні сільські будиночки стоять пустою. Лише на деяких просто на стіні — напис: "Здесь живет хозяин дома". Працюють магазини, навіть кафе-ресторан. А ще в Чорнобилі живуть, хоч наука й забороняє, 125 (за офіційними даними) самоселів, які повернулися до рідних домів. Запитую перехожого (ним виявився місцевий міліціонер), як потрапити до самоселів, щоб дізнатися про їхнє життя-буття.

"А чого б їм і не жити? Орють, сіють, годують худобу, навіть пасіку розводять. Працюють у нас і магазини, і пошта".

Традиційна зупинка біля пожежної частини й монументу пожежним Чорнобиля з промовистою назвою "Тим, хто врятував світ". Сяють новенькою фарбою дві сучасні пожежні машини, сконструйовані на базі танків Т-54 та Т-55, які мають потужні гармати, що стріляють спеціальним порошком. Кажуть, що таку техніку мали відправити до Кувейту, але десь там у верхах не змогли поділити гроші, чим швиденько скористалися американці. От би такі машини в той страшний рік! А то гасили пожежу на атомній станції допотопними пожежними машинами, ніби горів звичайнісінький сільський сарайчик.

На центральній площі містечка — невеличкий Будинок культури, — саме тут 20 років тому відбувався суд над директором і головним інженером ЧАЕС; там, де зараз транспортний комплекс — містилася перша штаб-квартира урядової комісії з розслідування причин та наслідків аварії. Кінотеатр Україна... Навесні й влітку 1986 року в ньому безперервно, в режимі нон-стоп демонстрували радянські кінофільми.

"З асфальту на траву не сходьте", — попереджають нас, — "асфальт на відміну від трави миють регулярно". Щоб переконати недовірливих любителів екстриму, один із колег-журналістів підходить з армійським дозиметром до трави на узбіччі: на датчику — 800 мікро-рентген. На дорогу всі вискакують, наче ошпарені.

Але найстрашніше не те, що бачиш очима. Село Копачі, неподалік від АЕС, навряд чи вже можна назвати селом. Поле з невеличкими пагорбками з обох боків дороги. Можна проїхати мимо й не помітити, якщо не знати, що це — кладовище хат. Радіоактивна хвиля, накривши поселення, примусила евакуювати усіх його мешканців. Екскаватори виривали котловани перед кожною хатою, згортали туди будинок разом із усім людським майном, нажитим роками й поколіннями... і засипали піском. Від села залишилися лише клуб та братська могила загиблих під час Великої Вітчизняної війни. На карті України не стало села...

Трохи далі — колишній польовий аеродром, з якого піднімалися вертольоти з тоннами піску, гіпсу, доломіту, свинцю. Все це скидалося в роззявлену пашеку реактора. А щоб збити пилюку, з тих же гвинтокрилих машин над станцією й Прип'яттю розпилялися спеціальні розчини. Ці ж вертольоти мали закинути техніку й обладнання на 4-й енергоблок, але спроба виявилася невдалою.

Ліворуч над лісом видніється сітка-решітка. Колись це був суперсекретний оборонний проект радянських ППО "Радуга-2", який контролював усю європейську частину СРСР. Командний пункт цього об'єкта знаходився глибоко під землею. А десь далеко на півночі була аналогічна станція. Звідти регулярно запускалися імпульси навколо планети, а Чорнобильська — приймала. Це давало змогу виявити запуск ракети у будь-якій точці земної кулі.

А зараз ця унікальна система не те, що не діє, а просто виявилася нікому не потрібною.

Вражаюче видовище! Прямо перед нами з-за пагорба виринув реактор. І багато-багато високівольтних ліній електропередач. Вони були такими беззахисними, як кволе дитинча. Якщо вже ми так звикли шукати винуватців трагедій, то давайте просто подивимося на ці безхозні ЛЕП біля самої атомної електростанції. До речі, через якісь там чиновницькі нестиківки (і це — в зоні суворой відповідальності) наш автобус з півсотнею журналістів ніхто не зустрів і не супроводжував, і ми самі, на свій страх і ризик, кілька годин роз'їжджали зоною і навколо реактора. Тим паче дивним і недоречним видався нам переполох охорони ЧАЕС, коли ми впритул під'їхали до її центрального входу. "Хто ви такі?! Як ви сюди потрапили?! Знімати заборонено!". І це після того, як були десятки попередніх домовленостей, наші документи по кількох разів перевіряли на всіх КПП, кудись комусь телефонували... Після того, як усі, хто хотів, фотографували усе, що було потрібно... А ми говоримо про безпеку...

ІСТОРІЯ СУЧАСНОСТІ

Браконьєри

Міліціонери й охорона “зони” кажуть, що випадків мародерства там практично вже немає — все, що можна було, вже вкрали. А ось браконьєрство цвіте повним ходом. Особливо на воді. Браконьєр спокійно запливає у Прип'ять (і навіть у штучний канал для охолодження реактора) з Київського моря і ловить рибу, яку потім продає в Києві і не тільки. А от риби в зоні дуже багато. Розповідають, що у самому каналі водяться величезні соми, які можуть проковтнути хлібину. Не кажучи вже про дичину в лісах. Правда, відстрілюють переважно лише молоденьких косуль чи кабанів, бо тварина, старша трьох років, кажуть, страшенно небезпечна — “фонить”.

Містом блукали покинуті собаки й коти

Безумовно, збитки населенню від аварії будуть підраховуватися ще довго. Матеріальні й моральні. А що ж сталося з тваринами, покинутими напризволяще? Свідки згадують, що коли всіх людей уже вивезли, містом блукали покинуті, знесилені собаки й коти. Вони не могли зрозуміти, що сталося, чому їх зрадили й куди поділися люди. І, всупереч інстинкту самозбереження, вони усі разом шукали захисту.

“Мені як ліквідатору, офіцеру й просто людині довелося побачити всього. Але я ніколи не забуду, як до польового військового табору ліквідаторів довгою вервечкою тяглися коти, собаки й лелеки. Вони йшли пліч-о-пліч (якщо можна так сказати про тварин) до людей, а потім ставали й дивилися так жалібно, що кров у жилах холола.

У перші травневі дні, похапцем збираючись, мешканці сподівалися через кілька тижнів або й днів повернутися назад. Тому й випускали домашніх тварин на вулицю, аби ті не загинули від холоду й голоду. Брати із собою домашніх улюбленців категорично заборонялося. А через місяць по всіх покинутих селах, а особливо у Прип'яті, валялися трупи нещасних тварин, які загинули не від голоду, а від опромінення.

Відомі випадки, коли лисиці з навколишніх сіл діяли занадто вже по-людськи: брали під свою “опіку” курники, охороняли “свою” пташину зграю й нікого чужого до неї не підпускали.

Домашні собаки, пішовши у ліси, схрестилися з вовками. Ці істоти взяли найкращі риси з обох видів: не боялися людей, світла, вогню, шуму моторів, добре знали звички людей і нападали на них спереду, а не ззаду, як вовки. Кажуть, що їх уже всіх відстріляли, а проте — хтозна...

Об'єкт "Укриття" може обвалитися. Але конфайнмент будується

І ось ми — біля самого об'єкта “Укриття”, який нависає саркофагом над білокрилим містом Прип'ять. Електронне табло показує 122-126 мікрорентгенів на годину. Співробітник інформаційного центру ЧАЕС демонструє нам макет реактора в розрізі й розповідає про основні ризики об'єкта “Укриття”. Але фотографії, зроблені в зруйнованому реакторі, говорять самі за себе.

Споруда “Укриття” над зруйнованим 4-м енергоблоком захистила навколишнє середовище від подальшого виносу радіоактивності, а

людей — від опромінення. Але надзвичайно стислі терміни будівництва, надвисокі рівні радіації, необхідність використання дистанційних методів, недостатня вивченість уцілілих конструкцій, які стали опорою для нових, наявність великої кількості палива всередині та ще цілий ряд факторів викликають занепокоєння та зумовлюють необхідність приведення “Укриття” до екологічно безпечного стану.

Ще у 1992 році, після ретельного вивчення стану об'єкта, з'явилася концепція поетапного перетворення “Укриття”. Серед основних етапів було виділено стабілізацію, будівництво “Укриття-2” та вилучення сховища радіоактивних матеріалів, що знаходяться в “Укритті”. Ще через 5 років на засіданні країн Великої сімки було прийнято “План здійснення заходів на об'єкті “Укриття” (SIP), розроблений при взаємодії Комісії Євросоюзу, України, США та групи міжнародних експертів.

На сьогодні найголовнішими ризиками об'єкта можна вважати: відхилення колон каркасу деаераторної етажерки, воду у басейні реактора, пошкодження цілісності об'єкту, негерметичність будівельних конструкцій, сповзання і скупчення паливномісних матеріалів (так звана “слонова нога”), завали радіоактивних речовин, тонни радіоактивного пилу, обмежений доступ у деякі приміщення зруйнованого енергоблоку (доступні — лише 25 % приміщень), а звідси — відсутність достовірної й повної інформації. Через негерметичні конструкції всередину зруйнованого енергоблоку потрапляють опад, бетон починає кришитися, метал з'їдає корозія. На сьогодні стоїть головне завдання — закріпити будівельні конструкції та провести контроль за об'ємом і активністю радіоактивних відходів і води.

Попри всі втішні чи невтішні прогнози МАГАТЕ й вітчизняних спеціалістів працівники станції роблять невтішний висновок, що Чорнобиль у найближчі 100 років буде небезпечним. А там — життя покаже.

Але життя йде вперед. Об'єкт “Укриття” збудовано. Тепер на черзі — СОПСТРВ — спеціально обладнане сховище твердих радіоактивних відходів. Обсяг сховища складає 71 280 метрів квадратних, а обсяг упаковок радіоактивних відходів складає 50 210 метрів квадратних, що дає змогу розмістити у ньому 22 відсіки.

Період експлуатації цих сховищ складає 30 років, а тривалість регулюючого контролю не менше, ніж 300 років! Спеціалісти переконують, що після трьох століть на місці цих складів буде посяяно траву, встромлено в землю напис “Обережно!”, і кожна людина зможе ходити по цій, у майбутньому повністю екологічно чистій, Богом нам даній землі.

Будівництво цього масштабного комплексу почалося ще 1991 року, і тільки зараз його довели до пуття, але частково. Всі будівлі вже звели, на сьогодні йде насичення технологіями й проводиться ряд експертиз. Адже щоб створити такий великомасштабний комплекс, потрібно виконати цілий ряд міжнародних обов'язків. А на їх виконання йде не один день та не один місяць.

Хто ж працює на станції? Чи не бояться вони радіації?

“Я мешкав у місті Прип'ять і не просто бачив ту страшну аварію, а й брав участь у ліквідації її наслідків,— розповідає Валерій Прус. — А зараз

28 років тому у місті вирувало життя, працювали магазини, кінотеатри, школи, парк відпочинку

працюю водієм на чорнобильському комбінаті. Працювати в “зоні” дуже важко, це відчувається на здоров'ї, діє на мозок й на серцево-судинну систему. Працюєш, працюєш і раптом дізнаєшся, що у тебе рак. Але мене, як і більшість працівників, привело сюди безробіття. Зарплата чистими, особисто у мене, близько 4-х тисяч гривень. У деяких працівників на станції доходить до 10-ти тисяч. Чотири робочих дні на тиждень. Звісно, урізають трохи зарплати й пільги, з кожним роком було все гірше та гірше, більшість пільг не виконується, але основною є 50-відсоткова знижка на придбання квартири”.

Кожного місяця ми проходимо медичне обстеження, і якщо стан здоров'я погіршився, одразу ж нас виводять із “зони”. Нам надають можливість обслуговуватися у київських лікарнях, оздоровлюватися в санаторіях. З цим проблем немає.

Назад у майбутнє

У далекому 1972-му, коли будівництво міста атомників (як і станції) тільки починалося, Прип'ять повинна була стати “містом майбутнього, містом 21-го століття”. І якби не аварія, можливо, й стала б одним із найкращих і найперспективніших міст країни. Середній вік прип'ятчан на момент аварії досягав 29-35-ти років — молоде місто молодих людей.

Згадують, що за кілька днів до аварії, готуючись до Першого травня, в місто завезли з Голландії 50 тисяч кущів троянд, і воно просто тонуло в квітах. А вже через місяць-півтора їх уже геть не було видно: двометрові колючі зарості бур'янів поглинули красу.

“Це було вражаюче жажливе видовище — з-за велетенських бур'янів визирали маленькі квіточки, які чахли прямо на очах.”

Бетонні багатоповерхівки з проломленими стінами, школи з розбитими вікнами, зарослі деревами дитячі майданчики. У Прип'яті не росте трава — вона відразу перетворюється на сухостій. І пташок геть не чути. Сьогодні тут, у 50-тисячному місті атомників, одному з найбагатших у країні, розруха й радіація. На свій страх і ризик деякі журналісти-сміливці роблять вилазку по

закинutih будинках. Стиснувши зуби, йду до пустої 9-поверхівки. У кількох метрах від під'їзду — жовтий “ядерний” трикутник. Двері у квартиру відчиняємо ногою — руками торкатися страшно. Всередині — розвалені меблі, спинка від дитячого ліжечка, сумно дивиться покинута лялька. Порожньо й страшно. І раптом десь у коридорі — звук чужих кроків. Може, ще хтось насмілювся піднятися? Виглядаємо за двері — нікого. Може, мародери? Але тут красти вже більше нічого. Звук більше не повторювався. Невже здалося? Мабуть, нас не просто страхали тим, що привиди повертаються до своїх покинутих будинків? Бігом донизу...

На центральній площі перед Будинком культури “Енергетик” валяється дитяча іграшкова машинка. Нічого не викликало у мене такий жах і біль, як ця покинута іграшка. А ще — зловісні тіні на будинках, схожі на кошмарні тіні в Хіросімі, які залишилися від людей після ядерного вибуху. Виявляється, це художники-авангардисти з Росії, Білорусі й Німеччини вирішили таким чином “оживити” мертве місто.

Прип'ять уже ніколи не повернеться до життя. Це — як нагадування про те, що люди мають більш чітко зрозуміти ту загрозу, яка йде від некерованої ядерної реакції. Експерти вважають, що через руйнування і часткове знесення будівель місто Прип'ять може зникнути через 10 років. Адже відомо, що без людей будь-яка споруда гине. Крім того, через споруди проростає ліс; стіни і конструкції постійно видозмінюються під дією температури, що призводить до осипання, а рівень радіації в будинках часто вищий, ніж на вулиці. “Саме тому ми зараз обмежили доступ до будівель. Більша частина цих будівель зрештою буде знесена та похована”, — підкреслюють експерти.

“Це місто просто необхідно зберегти, зробити у ньому музей і возити сюди енергетиків-атомників з усього світу, щоб вони бачили, що може трапитися з “мирним” атомом, з містом, з цивілізацією, врешті-решт, якщо вони натиснуть не на ту кнопку”, — з боєм констатував колишній міський голова Прип'яті Олександр Єсаулов.

Водночас спеціалісти припускають, що у південних регіонах зони відчуження за 20-30 років рівень цезію опуститься до значень, що допускають проживання населення. Це пов'язано з фізичними процесами напіврозпаду цієї радіоактивної речовини.

Що ж стосується територій, які уражені ізотопами трансуранових елементів, то ці землі, на думку спеціалістів, ніколи не будуть придатними для проживання.

2 квітня 2014 року на майданчику Чорнобильської АЕС успішно завершені роботи з переміщення східної частини арки нового безпечного конфайнменту із зони складання в зону очікування. Щоб перемістити аркову конструкцію вагою у 12,6 тис. тонн на 54 м, задіяли 112 потужних домкратів. У цілому її повинні змістити на 112,5 м.

“Зведення укриття — унікальний міжнародний проект, який реалізовується на ЧАЕС. Ми докладаємо всіх зусиль, щоб роботи проводились вчасно і безпечно для населення. Увага влади не дозволяє залишитися з проблемами вічна-віч в умовах фінансової кризи”, — зазначив в. о. генерального директора ДСП “ЧАЕС” Валерій Сейда.

Минуло вже двадцять вісім років від того страшного часу. Кілька разів змінювалася влада, вдосконалювалось суспільство. Але я не вірю, що у разі виникнення подібної ситуації влада у першу чергу подумає про людей, а не про свої власні інтереси ●

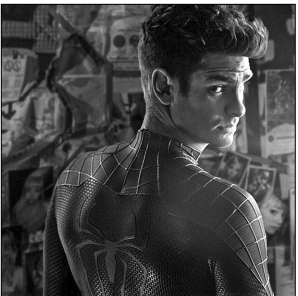
Сьогодні Прип'ять – “мертве місто”

Кінопрем'єри тижня

"НОВА ЛЮДИНА-ПАВУК-2.
ВИСОКА НАПРУГА"

Країна: США
Студія: Columbia Pictures - Sony Pictures Studios
Режисер: Марк Вебб
У ролях: Ендрю Гарфілд, Емма Стоун, Джеймі Фокс, Дейн ДеХаан, Джим Кері
Бюджет: 200 млн доларів США
Тривалість: 142 хв.
Вікові обмеження: 12 років

"ПІД МАСКОЮ ЖИГАЛО"

Країна: США
Студія: Antidote Film
Режисер: Джон Туртурро
В ролях: Джон Туртурро, Вуді Аллен, Шерон Стоун, Ванесса Параді
Тривалість: 98 хв.
Вікові обмеження: 16 років

Щоб вирішити матеріальні проблеми, красень у літах Фіораванте вирішує зайнятися оригінальним бізнесом: заробляти, набиваючись в коханці до заможних жінок. Друг-невдаха Мюррей стає його агентом-сутенером і починає активно розкручувати справу. Але після низки комічних ляпів і ганебних провалів стає очевидно, що хлопці пливуть проти течії грошей і кохання... Це один із небагатьох випадків, коли Вуді Аллен грає у стрічці, в якій не є режисером.
В кінотеатрах "Київ", "Жовтень", "Україна", "Сінема-Сіті Київ", мережах кінотеатрів "Баттерфляй" і "Одеса кіно"

КІНОТЕАТРИ

"Київ", вул. В. Васильківська, 19, тел.: (044) 234-73-81, 234-33-80, www.kievkino.com.ua
"Жовтень", вул. Костянтинівська, 26, тел.: (044) 417-27-02, www.zhovten-kino.kiev.ua
IMAX, Московський просп., 34-в, тел.: 0-800-300-600, www.planeta-kino.com.ua
"Україна", вул. Городецького, 5, тел.: (044) 279-67-50, 279-82-32, www.kino-ukraina.com.ua
"Сінема-Сіті Київ", ТРЦ "Оушен плаза", вул. Горького, 176, тел.: (044) 230-72-30, www.cinemaciti.kiev.ua
Мережа кінотеатрів "Баттерфляй", www.kino-butterfly.com.ua:
"Більшовик", вул. Гетьмана, 6, тел.: (044) 200-90-10
"Ультрамарин", вул. Урицького, 1-а, тел.: (044) 206-03-62, 206-03-70
"DeLuxe", вул. Горького, 50, тел.: (044)206-13-22, 206-13-24
Мережа кінотеатрів "Одеса кіно", www.kinoodessa.com:
ТЦ "Україна", просп. Перемоги, 3, тел: (044) 496-15-11, 496-15-51
ТЦ "Квадрат", бульв. Перова, 36, тел: (044) 538-17-70, 538-17-71

Картина складається з 5-ти новел, у кожній з яких лише дві діючі особи. Звичайні люди зі звичайними взаємовідносинами - батько й син, чоловік і жінка або ж просто два товариша. Між ними розгортаються діалоги, інколи непрості, що вимагають серйозної душевної роботи, та лунають слова, які іноді дуже тяжко й навіть майже неможливо вимовити.
В кінотеатрі "Сінема-Сіті Київ"

"ДІАЛОГИ"

Країна: Росія
Режисер: Ірина Волкова
В ролях: Євген Стичкін, Володимир Меньшов, Євген Циганов, Олександр Яценко
Тривалість: 108 хв.
Вікові обмеження: 16 років

Театральна афіша

24—30 квітня

ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Адреса: пл. Івана Франка, 3
Тел: (044)279-59-21, 279-71-01, www.ft.org.ua

24 квітня (чт.) — 19.00 "Дами і гусари", комедія, Олександр Фредро
25 квітня (пт.) — 19.00 "Маленькі подружні злочини", психологічний детектив, Ерік-Емманюель Шмітт
26 квітня (сб.) — 19.00 "Наталка Полтавка", українське музично-драматичне рококо, Іван Котляревський
27 квітня (нд.) — 19.00 "Кайдашева сім'я", комедія, Іван Нечуй-Левицький
29 квітня (вт.) — 19.00 "Момент кохання", інсценізація Тараса Жирка за творами Володимира Винниченка, слідчий експеримент
30 квітня (ср.) — 19.00 "Марія" ("Коли розлучаються двоє"), Збігнев Хшановський, Лариса Кадирова

ТЕАТР РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Адреса: вул. Б. Хмельницького, 5
Тел: (044)234-42-23, www.rusdram.com.ua

24 квітня (чт.) — 19.00 "Вишневий сад", комедія, А. Чехов, 2 год. 35 хв.
24 квітня (чт.) — 20.00 "Янголятко, або Сексуальні неврози наших батьків", Л. Барфус, 1 год. 50 хв.
25 квітня (пт.) — 19.00 прем'єра "Джульєтта і Ромео", історія кохання і ненависті, за п'єсою В. Шекспіра, 2 год. 30 хв.
25 квітня (пт.) — 20.00 "Олександр Вертинський. Бал Господень...",

моноспектакль, 1 год. 25 хв.
26 квітня (сб.) — 18.00 "Останнє кохання", мелодрама, Валерій Мухар'ямов, 2 год. 15 хв.
26 квітня (сб.) — 19.00 прем'єра "Усюди один...", сценічна композиція М. Резніковича, 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка присвячується, 1 год. 20 хв.
26 квітня (сб.) — 20.00 "Шлюби укладаються на небесах", моновистава, Л. Толстой, 1 год. 10 хв.
27 квітня (нд.) — 19.00 прем'єра "Джульєтта і Ромео", історія кохання і ненависті, за п'єсою В. Шекспіра, 2 год. 30 хв.
28 квітня (пн.) — 19.00 "Школа скандалу", комедія, Р. Шерідан, 2 год. 40 хв.
29 квітня (вт.) — 19.00 прем'єра "Нахлібник", за мотивами творів І. Тургенєва, 1 год. 55 хв.
29 квітня (вт.) — 20.00 "Жінки. Фрагмент. Скандал без антракту", драма, О. Мардань, 2 год.
30 квітня (ср.) — 19.00 прем'єра "Д-р", комедія, Б. Нушич, 3 год.

ТЕАТР ДРАМИ І КОМЕДІЇ
НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ

Адреса: Броварський просп., 25
Тел: (044)517-89-80,
www.drama-comedy.kiev.ua

24 квітня (чт.) — 19.00 "Дні пролітають зі свистом", комедія і драма кохання, М. Коляда, 1 год. 40 хв.

24 квітня (чт.) — 19.00 прем'єра "Веселощі сердечні, або Кепка з карасями", інсценізація Д. Богомазова за збіркою розповідей "Чистий Дор" Ю. Ковалія, 2 год.
25 квітня (пт.) — 19.00 "Секрети «успіху» (Потвора, Безхребетність)", лабораторія молодшої режисури, 2 год. 30 хв.
25 квітня (пт.) — 19.00 "Так закінчилось літо", печальні зустрічі, І. Шоу, 2 год. 10 хв.
26 квітня (сб.) — 15.00 "Трохи вина... або 70 обертів", комічне дійство з неаполітанськими піснями, Л. Піранделло, 1 год. 40 хв.
26 квітня (сб.) — 19.00 "Глядачі на виставу не допускаються!", М. Фрейн, 3 год. 20 хв.
27 квітня (нд.) — 15.00 "Море... Ніч... Свічки...", невигадаана історія на Середземному морі, Йосеф Бар-Йосеф, 1 год. 50 хв.
27 квітня (нд.) — 19.00 "Ідеальна пара", Марк Камолетті, 1 год. 20 хв.
29 квітня (вт.) — 19.00 "Три сестри", А. Чехов, 2 год. 40 хв.
30 квітня (ср.) — 19.00 прем'єра "З коханими не розслабляйтеся (Випадковий дотик)", Джин Керр, 2 год.

ТЕАТР НА ПОДОЛІ

Адреса: Андріївський узвіз, 20-б (театральна гостьова), В. Васильківська, 103 (Палац "Україна")
Тел: (044)33-222-17,
www.theatreonpodol.com

24 квітня (чт.) — 19.00 "Пастка для самотнього чоловіка", іронічний детектив, театральна гостьова
25 квітня (пт.) — 19.00 "Очі дня", мелодрама, 2 год., театральна гостьова
26 квітня (сб.) — 19.00 "Люксембурзький сад", фантазія-шансон, 1 год. 10 хв., театральна гостьова
27 квітня (нд.) — 19.00 прем'єра "Старомодна комедія", лірична комедія, театральна гостьова

ЦИРК

Адреса: пл. Перемоги, 2
Тел: (044) 486-39-27, www.circus.kiev.ua
26 квітня (сб.) — 17.00, 27 квітня (нд.) — 13.00 дитяча анімаційна програма «Браво-бравушки»

ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ
УКРАЇНИ

Адреса: вул. Володимирська, 50
Тел: (044) 455-90-87, www.opera.com.ua
27 квітня (нд.) — 19.00 "Казка про царя Салтана", казка на 2 дії з хореографічними епізодами та мультиплікаційними і проєкційними ефектами, М. Римський-Корсаков
ТЕАТР НА ЛИПКАХ
Адреса: вул. Липська, 15/17
Тел: (044)253-62-19, www.tuz.kiev.ua

24 квітня (чт.) — 12.00 "Ярмарковий гармидер", народний бурлеск, Я. та І. Златопольські, 1 год. 30 хв., для дітей від 7-ми років
25 квітня (пт.) — 12.00 "Казкові мандри", музична казка, Ганс Хрстіан Андерсен
26 квітня (сб.) — 12.00 "Привид замку Кентервіль", мюзикл, В. Баскін, В. Вербін за мотивами оповідання О. Уальда, 2 год. 50 хв., для дітей від 12-ти років
26 квітня (сб.) — 18.00 "Привид замку Кентервіль", мюзикл, В. Баскін, В. Вербін за мотивами оповідання О. Уальда, 2 год. 50 хв., для дітей від 12-ти років
27 квітня (нд.) — 11.00 "Не хочу бути собакою", казка-гра на 1 дію, С. Белов, С. Куваєв, 1 год. 10 хв., для дітей від 5-ти років
27 квітня (нд.) — 13.00 "Не хочу бути собакою", казка-гра на 1 дію, С. Белов, С. Куваєв, 1 год. 10 хв., для дітей від 5-ти років

ТЕАТР НА ЛИПКАХ

Адреса: вул. Липська, 15/17,
Тел: (044)253-62-19, www.tuz.kiev.ua

24 квітня (чт.) — 19.00 "Шалений день", комедія, П.-О. де Бомарше, 3 год.
25 квітня (пт.) — 19.00 "Сирена та Вікторія", комедія, О. Галін
27 квітня (нд.) — 18.00 прем'єра "Шиндай", драма, І. Афанасьєв

ТЕАТР "КОЛЕСО"

Адреса: Андріївський узвіз, 8
Тел: (044) 425-04-22,
www.teatr-koleso.kiev.ua

24 квітня (чт.) — 19.00 прем'єра "Дама-примара", комедія плаща та шпаги, Педро Кальдерон
25 квітня (пт.) — 19.00 прем'єра "Дама-примара", комедія плаща та шпаги, Педро Кальдерон
26 квітня (сб.) — 19.00 "Триптих для двох", роздуми з приводу..., Семен Злотніков
27 квітня (нд.) — 19.00 "Любити, палати - і бути таким, як раніше...", фантазія за поезією Беранже
30 квітня (ср.) — 19.00 "Золотий дракон", Роланд Шіммельфеннінг

ТЕАТР ОПЕРЕТИ

Адреса: Червоноармійська, 53/3
Тел: (044) 287-62-57, www.operetta.com.ua
24 квітня (чт.) — 19.00 "Кальман. Король оперети!", міжнародний проєкт
25 квітня (пт.) — 19.00 "Циганський барон", оперета, Й. Штраус

ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ
ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

Адреса: вул. Межигірська, 2
Тел: (044)425-42-80,
www.musictheatre.kiev.ua
24 квітня (чт.) — 13.00 "Дюймовочка", балет на 2 дії, Ю. Русинов, 1 год. 30 хв.
25 квітня (пт.) — 19.00 прем'єра "Реквієм", з нагоди 28-х роковин Чорнобильської трагедії, Г. Форє
26 квітня (сб.) — 12.00 "Лебедине озеро", балет на 3 дії, П. Чайковський, 2 год. 40 хв.
27 квітня (нд.) — 12.00 "Пригоди Буратіно", мюзикл на 2 дії, О. Білаш, 1 год. 40 хв.
29 квітня (вт.) — 13.00 "Бармалей та Айболить", балет на 2 дії, Ю. Шевченко, 1 год. 40 хв.
30 квітня (ср.) — 13.00 прем'єра "Музичні класики-3", оперна абетка для дітей та їхніх батьків, "У пошуках загублених нот"

ТЕАТР ЛЯЛЬОК

Адреса: вул. Грушевського, 1-а
Тел: (044)278-58-08,
www.akadempuppet.kiev.ua
26 квітня (сб.) — 11.00 "Про сміливе поросятко", Я. Мірсаков, М. Туровер, 35 хв., для дітей від 3-х років
26 квітня (сб.) — 13.00 прем'єра "Солом'яний бичок", С. Ципін, 40 хв., для дітей від 4-х років
26 квітня (сб.) — 15.00 "Царівна-Жаба", А. Дежуров, 40 хв., для дітей від 4-х років
26 квітня (сб.) — 17.00 "Кіт у чоботях", Ю. Сікало за Ш. Перро, 45 хв., для дітей від 3-х років
27 квітня (нд.) — 11.00 "Про курочку Рябу та сонечко золоте", М. Петренко, 35 хв., для дітей від 3-х років
27 квітня (нд.) — 13.00 "Червона Шапочка", Є. Шварц, 50 хв., для дітей від 4-х років
27 квітня (нд.) — 15.00 "Попелюшка", Є. Шварц, 50 хв., для дітей від 4-х років
27 квітня (нд.) — 17.00 "Золотий ключик", О. Толстой, 65 хв., для дітей від 3-х років

ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ
УКРАЇНИ

Адреса: вул. Володимирська, 50
Тел: (044)455-90-87, www.opera.com.ua

24 квітня (чт.) — 19.00 "Дон Кіхот", балет на 3 дії, Л. Мінкус
25 квітня (пт.) — 19.00 "Мойсей", опера на 2 дії з прологом та епілогом, М. Скорик
26 квітня (сб.) — 19.00 "Лебедине озеро", балет на 3 дії, П. Чайковський
27 квітня (нд.) — 19.00 "Жізель", балет на 2 дії, А. Адан
30 квітня (ср.) — 19.00 "Весілля Фігаро", балет на 2 дії, В.-А. Моцарт

ТЕАТР "СУЗІР'Я"

Адреса: вул. Ярославів Вал, 14-б
Тел: (044)278-45-87, www.suzirja.org.ua

24 квітня (чт.) — 19.00 "Оскар — Богу", діалог з тайною, Ерік-Емманюель Шмітт
25 квітня (пт.) — 19.00 "Жінка у пісках", притча, Кобо Абе
26 квітня (сб.) — 19.00 "Самотня леді", лірична комедія, Ігор Афанасьєв
27 квітня (нд.) — 19.00 прем'єра "Антігона", ода небайдужості, Ж. Ануй
29 квітня (вт.) — 19.00 "Прекрасний звір у серці", хореодрама, Микола Вінграновський

МЕДИЦИНА

Депресія — невизнана хвороба мільйонів

У всьому світі цим недугом хворіє більше третини мільярда осіб

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ
спеціально для "Хрещатика"

Найзагадковіший гравюри відомого німецького художника XVI сторіччя Альбрехта Дюрера зображується ангел, який поринув у стан розпачі та печалі. Для головного героя гравюри ні слава, ні мистецтво, ані знання більше не мають значення. Лише скорбота та байдужість сповнюють фігуру ангела на передньому плані. "Меланхолія" — саме так назвав Дюрер своє творіння. В його часи цей хворобливий стан приписували виключно витонченим натурам: митцям, філософам та релігійним реформаторам. Минуло більше 500 років із часу написання гравюри "Меланхолія", а зображений художником загадковий стан душі став серйозною загрозою життю. Слово "депресія" (наукове визначення поняття "меланхолія") все рідше звучить з вуст митців, все частіше — із вуст лікарів. На змину витонченим гравюрам прийшла наука про хворобу, що ламає життя мільйонів.

Знову про стереотип

В суспільстві існує велика кількість усталених стереотипів, особливо це стосується теми охорони здоров'я. В даній темі діє неписане правило "сам собі і лікар, і пацієнт", бо кожен пересічний громадянин, на відміну від лікарів, точно знає природу кожної хвороби, найкращі ліки від неї та багато чого іншого. Результатом такої "обізнаності" часто стає упереджене ставлення до певних захворювань та пацієнтів. Яскравим прикладом є ситуація із психічними захворюваннями. Так вже склалося, що такі словосполучення, як "психічний розлад" або "візит до психотерапевта" викликають в уяві пересічного громадянина жакливі картини зі страшними санітарами, гамівною сорочкою та ґратами на вікнах. Саме така реакція в більшості випадків стає причиною не тільки неприйнятного ставлення до людини "із психічними проблемами", але й не дозволяє людині повернутися до відповідного лікаря через страх перед суспільним засудженням. Як наслідок, тільки 25 % українців із тяжкими (!) психічними розладами звертаються до лікарів-психіатрів, а інші 75 % замовчують проблему, боячись осуду сусідів більше, ніж втрати здоров'я. І це цифри тільки по тяжким випадкам. Відсоток пацієнтів із менш серйозними проблемами, які ігнорують необхідну допомогу спеціаліста, значно більший. Спробу здолати усталений стереотип щодо психічних розладів зробили спеціалісти Всесвітньої організації охорони здоров'я. А почали вони зі зміни самого поняття "здоров'я". Для більшості людей бути здоровими означає не мати хвороб або проблем із нормальним функціонуванням організму та відхиленя від встановленої суспільством норми поведінки. На противагу цьому спеціалісти ВООЗ запропонували розширити межі здорового життя, визначивши стан психічного здоров'я як "благополуччя, при якому кожна людина може реалізувати свій власний потенціал, справлятися зі звичайними життєвими стресами, продуктивно і плідно працювати, а також вносити вклад в життя своєї спільноти". Спиряючись на дане визначення, будь-яке порушення стану благополуччя або проблеми із подоланням життєвих труднощів вже можуть розглядатися як психічні проблеми і потребуватимуть допомоги спеціаліста. З одного боку, це руйнує стереотип про обмеженість психічних захворювань тяжкими випадками розладу психіки людини (шизофренія, соціопатія тощо). Якщо понад 450 мільйонів чоловік у всьому світі страждають від психічних розладів, то важко говорити про рідкісну природу психічних захворювань. З ін-

шого боку, введення в практику нового поняття "психічне здоров'я" поступово долає ту відчуженість, до якої прирікає себе людина, помітивши у себе проблеми із психікою. В певній мірі це допомагає подолати страх перед лікарями та осудом оточуючих.

Фактори ризику, симптоми та класифікація

В сучасному світі буквально кожний може стати жертвою психічного розладу. Постійні стреси, перезавантаження на роботі, погані звички та конфліктне оточення, генетична схильність та вік, вживання психотропних речовин та травми голови — це далеко не повний перелік факторів ризику розвитку психічних захворювань, що постійно впливають на кожного з нас. Вчені виділяють кілька загальних симптомів, які можуть свідчити про розвиток психічного захворювання. Першими проявами проблем можуть бути порушення в процесі мислення, різкі перепади настрою та зміни у поведінці. Звичайно, окремі випадки некультурної поведінки або тимчасове занепокоєння чи необґрунтована радість, скоріше за все, свідчитимуть про емоційне збудження людини, а не про розвиток психічного захворювання. Непокоїтись варто, коли зазначені симптоми спостерігаються тривалий час та доповнюються іншими симптомами, такими як порушення сну, біль, невмотивована агресія та галюцинації. В подібних випадках варто відразу ж звертатися до спеціаліста.

Тільки лікар може точно визначити, із якою проблемою стикнулася людина. Загальноприйнятою класифікацією психічних захворювань є класифікація відповідно до походження хвороби на екзогенні, або "зовнішні", та ендогенні, або "внутрішні". До першої групи можуть належати захворювання, що були спричинені травмами голови або вживанням наркотичних препаратів. До другої групи — ті, що мають генетичне походження чи стали наслідком інших захворювань (наприклад, діабету, гіпертонії чи навіть грипу). Варто пам'ятати, що психічні розлади є однією з причин передчасної смерті. І не слід ігнорувати появу симптомів або відкладати візит до спеціаліста. Якщо ж ви сумніваєтесь, то в нагоді можуть стати результати досліджень, проведених групою вчених із Едінбургського університету. Вивчивши інформацію про 68 000 осіб, які померли від хвороб серця та раку, вчені дійшли висновку про прямий зв'язок між схильністю людини до депресії, тривожності і інших легких психічних розладів та передчасною смертю. Так, легкі розлади психіки підвищують вірогідність передчасної смерті на 16 %, а більш серйозні проблеми — на 67 %. Психічні розлади також належать до факторів ризику виникнення неінфекційних захворювань, таких як цукровий діабет чи рак. Дуже показовою може бути іс-

торія, яку почув автор цих рядків від медиків львівського ендокринологічного центру. До них звернулася молода дівчина, у якої була підозра на цукровий діабет 2-го типу (інсулінозалежність). Як виявилось згодом, хворобу вона отримала фактично за одну ніч, переживши серйозний стрес, пов'язаний із незадовольною оцінкою в університеті (дівчина була відмінницею і переживала за "четвірку", отриману на сесії). Так стрес спровокував появу небезпечної хвороби. Тому недооцінювати небезпеку психічних розладів не варто. За даними ВООЗ, саме психічні розлади є основною причиною інвалідності у світі. Близько 23 % загальної кількості втрачених внаслідок інвалідності років життя обумовлені психічними розладами.

Депресія — хвороба сучасного громадянина

В переліку психічних розладів, які крок за кроком завойовують сучасний світ, окреме місце належить депресії, або "меланхолії", яка так часто надихала великих майстрів на неперевершені шедеври (здайте Дюрера). Сьогодні депресія — це один з найбільш поширених психічних розладів, характерними проявами якого є втрата інтересу до життя або радості від улюбленої справи, постійне необґрунтоване почуття провини і низька самооцінка, тривале порушення сну або апетиту, погана

концентрація уваги. У всьому світі на депресію хворіє більше 350 млн чоловік. Тривалий час депресію відмовлялись вважати хворобою, приймаючи це за коливання настрою чи "одержимість демонами" (у середньовічній Європі депресія могла закінчитись візитом до інквізиції та вогнищем). І хоча сьогодні депресія офіційно належить до переліку психічних захворювань, а лікарі офіційно приписують лікування проти цієї хвороби, в суспільстві до цього часу поширеною є думка про надуманий характер депресії. Подібне ставлення до хвороби призводить до того, що більшість пацієнтів, особливо у бідних країнах, не можуть отримати необхідної допомоги або через відсутність державної політики з подолання хвороби, або ж через несприйняття депресії як хвороби. Як наслідок — щороку майже мільйон осіб закінчують життя самогубством, не в останню чергу і через депресію.

Існують різні типи депресії. В залежності від симптомів та особливостей протікання депресія може мати легку, помірну або ж важку форму. Останній випадок характеризується майже повною втратою людиною інтересу до життя та роботи, проявами фізичного болю та можливими спробами самогубства. Депресія лікується, і лікується ефективно. Дуже важливо виявити хворобу на початковій стадії та звернутися до відповідного спеціаліста. Існують універсальні симптоми, які допомагають розпізнати депресію. Вони розподіляються на емоційні, фізіологічні, поведінкові. Так, до емоційних симптомів належать такі як пригнічений настрій та відчай, тривога та очікування біди, дратівливість, почуття провини та зниження інтересу до навколишнього світу. У групу фізіологічних симптомів входять: порушення сну (безсоння, сонливість), зміни апетиту (його втрата або переїдання), зниження сексуальних потреб, болі і різноманітні неприємні відчуття в тілі. До третьої групи поведінкових симптомів належать пасивність, уникнення контактів, відмова від розваг та алкоголізації. Про розвиток депресії можуть свідчити порушення у розумовій діяльності. Наприклад, про хворобу свідчить те, що людині важко зосередитися, концентрувати увагу, думки про самогубство, сповільненість мислення ●

Спеціалістами ВООЗ для допомоги у виявленні ознак депресії був розроблений опитувальник великої депресії (MajorDepressionInventory). Це тест, який розрахований на визначення тяжкості депресивного стану через самооцінку пацієнта. Звичайно, що результати тесту не 100 % свідчитимуть про реальний стан хвороби, але будуть сигналом звернення до лікаря. У цьому тесті може зіграти дуже корисну роль в житті кожного.						
Наведені нижче запитання визначають те, як ви почували себе за останні два тижні. Визначте прийнятну для вас відповідь у квадратах.						
Скільки часу Ви...	Увесь час	Більшість часу	Трохи більше, ніж половину всього часу	Трохи менше, ніж половину всього часу	Якийсь час	Ніколи
Впадали в сум або відчували себе засмученим?						
Втрачали інтерес до повсякденної діяльності?						
Відчували нестачу енергії та сил?						
Відчували себе невпевнено?						
Відчували провину або докори сумління?						
Відчували, що життя не варте того, щоб жити?						
Відчували складнощі в концентрації уваги при читанні?						
Відчували тривогу та неспокій?						
Відчували себе пригніченим та загальмованим?						
Мали проблеми зі сном вночі?						
Страждали від втрати апетиту?						
Страждали від збільшення апетиту?						

Вимірювання результатів: відповіді "Увесь час" — 5 балів, "Більшість часу" — 4, "Трохи більше, ніж половину всього часу" — 3, "Трохи менше, ніж половину всього часу" — 2, "Якийсь час" — 1, "Ніколи" — 0. Тепер складаємо результати та визначаємо стан нашого здоров'я.

Результати

М'яка депресія: оцінка 4 або 5 у двох з перших трьох пунктів. Плюс оцінка принаймні 3 на двох або трьох з останніх семи пунктів. Або загальна сума балів від 20 до 24. Помірна депресія: оцінка 4 або 5 у двох або трьох перших пунктах, плюс оцінка принаймні 3 на чотирьох з останніх семи пунктів. Або загальна сума балів від 25 до 29. Важка депресія: оцінка 4 або 5 у всіх перших трьох пунктах, плюс оцінка принаймні 3 на п'яти або більше з останніх семи пунктів. Або загальна сума балів понад 30 балів. Як вже зазначалося, депресія лікується. Більше того, депресію можна попередити, використовуючи такі профілактичні міри, як регулярні фізичні навантаження, спілкування із позитивними людьми, здорове харчування. Бути здоровим — це не тільки не мати хвороб. Бути здоровим — це мати повноцінне життя для самореалізації, відчувати себе впевненим та отримувати задоволення від кожного прожитого дня. На жаль, сучасний світ не завжди сприяє тому, щоб людина була здоровою. Тим більше, коли йде мова про психічне здоров'я. Але навіть в оточенні негативних факторів, проблем та складнощів людина завжди може знайти те, що вселятиме надію та віру в краще майбутнє. Головне — це вірити в найкраще та дотримуватись здорового способу життя.

РЕЛІГІЯ

Свята заступниця за Київ

Матінка Аліпія своїми молитвами рятувала наше місто від чорнобильського лиха

Єв православній церкві подвижники. Близькі й зрозумілі всім, вони особливо улюблені народом. Такою є київська подвижниця черниця Аліпія. Ідуть і йдуть до неї засмучені життєвими негодами, знедолені й зневірені, хворі, жебраки та сироти — всім є від неї увага, турбота, любов, милосердя і вітха. Народне серце відчуває це і відгукується на любов блаженної стариці.

Народилася черниця Аліпія 3 березня 1905 року (за новим стилем 16 березня) в Росії, в Пензенській області, селі Вишилей Городищенського повіту, в благочестивій сім'ї селянина-мордвина Авдеева Тихона Сергійовича. У хрещенні майбутня стариця носила ім'я святої мучениці Агафії, яку особливо шанувала все життя. Звичайний перебіг селянського дореволюційного життя, відвідини храму, навчання в освітньому закладі — ось те, що характеризувало юні роки Матінки. Суворе виконання церковних статутів, піст, молитва батьків прищепили стариці благочестиве прагнення і любов до всього церковного і богоугодного. Батько Тихон вживав у пости тільки сухарі і відвар з соломи. В сім'ї стараннями матері Васса існував благочестивий звичай розносити по селу милостиню і подарунки. Дівчинка Агафія була тихою, задумливою, багато молилася. Добре володіючи грамотою, вона читувала весь свій вільний час читання священних книг: незмінно улюбленою був Псалтир. З деяких джерел стало відомо, що в роки громадянської війни загинули батьки стариці Тихон і Васса. Загін червоноармійців розстріляв їх, коли дитини не було вдома. Врятована, Агафія далі жила у дядька, який забрав її до себе.

Відомо, що декілька разів Агафія йшла в мандри, перед цим попросившись з рідними. Стариця мандрувала від монастиря до монастиря, обходячи святині, які ще вицілилися після повного розорення. У таких випробуваннях проминула юність Матінки. Після років громадянської війни й невеликого хиткого миру почалася війна духовна — проти Церкви і Бога. Всією країною покотилися хвилі репресій щодо духовництва і віруючих мирян. І ось матінка Аліпія опинилася в тюрмі, звідки щонаочі виводили на розстріли. Як вона розповідала згодом, з нею в спільній камері перебував священник із сином, який відправляв по в'язнях панахиди. Але, як сама казала, завдяки небесній допомозі Святого апостола Петра матінка Аліпія несподівано отримала звільнення. Незабаром почалася Велика Вітчизняна війна. Матінка провела якийсь час у концтаборі, в якому не змінила свій душевний устрій, допомагаючи тим, хто страждає, молячись за них. Завдяки прозорливості й дарам духовним їй вдавалося влаштовувати втечу багатьом співув'язненим. Незабаром Господь влаштував втечу і їй. Пробіраючись крізь окуповану територію і ліній фронт, вона якийсь час жила в селі Капітанівка, розташованому по Житомирській дорозі неподалік від Києва.

Під час війни відкрилася Києво-Печерська лавра, куди й прийшла матінка Аліпія у пошуках притулку для душі, що шукає Господа. Тут на той час жили великі мудрі старці,

Матінка Аліпія

досвідчені в духовному житті: преподобний Кукша Одеський (Величко), проповіді якого довелось слухати матінці Аліпії, й також високодуховна людина, наставник — намісник Лаври архимандрит Кронід (Сакун), який став духовним отцем Агафії і зробив над нею постриг в чернецтво з ім'ям Аліпія (на честь преподобного Аліпія Печерського). Матінка завжди трудилася при храмі на послушництві, мила, прибирала, завжди була на службі. Відомо, що в цей час вона мешкала в дуплі старої липи неподалік від колодязя преподобного Феодосія Печерського. Подвиг цей вона тримала в таємниці. Архимандрит Кронід благословив її, і, здійснюючи його ночами, Матінка вдень продовжувала працю в храмі. При цьому вона завжди була акуратно і чисто вдягнута і нічим не відрізнялася від інших. Дерево, в тісноті якого молилася матінка Аліпія, не збереглося до наших днів. Після закриття Лаври в 1961 році матінка Аліпія стала прихожанкою храму Вознесіння на Деміївці. Вже тоді вона вибрала інший важкий подвиг — юродство во Христі. Це найважчий подвиг, оскільки людина приносить в жертву Богові всю свою сутність, свій розум, викликаючи цим самим насмішки і приниження з боку оточуючих.

В цей час Господь послав матінці Аліпії тимчасовий притулок. Це був будинок на Голосіївській вулиці, мешканців якого виселили у зв'язку зі знесенням. У цьому будиночку матінка Аліпія й оселилася, туди почали приходити до неї відвідувачі. Багато хто звертався за порадами до Матінки після служби в храмі. Слава про старицю вже поширилася в Києві і за його межами. Від того часу матінка Аліпія по волі Божій служила Йому іншим великим подвигом — старецтвом, що виражається в служінні ближньому порадою, молитвою, турботою про порятунок і повчанням. Це нелегке

служіння стариця несла до кінця свого життя, приймаючи людей в келії на Голосіївській вулиці, а потім на вулиці Затевахіна, 7. Приїжджали до неї зі всіх куточків колишнього Радянського Союзу. Це були і високопосадовці, і військовослужбовці, і прості люди, дорослі й діти, ченці, черниці та миряни. Хто може обрахувати всі випадки передбачень і зілєнь Матінки! Духовні дари, якими щедро обдарував Господь блаженну, вона прагнула приховувати, вдаючись до уявного божевілья, висловлювалася алегорично. Щоб привести людину до покаяння, приписувала собі гріхи, які здійснювали її співбесідники. Дивно, що вона ніколи ні на кого не ображалася, якщо образа була нанесена саме їй. Вона не докоряла, кажучи "ось ти не маєш рації, ти чиниш неправильно" або "чому ти мене не послушав!".

В цей час матінка Аліпія ще більш посилювала свої подвиги. Це було носіння вериг. Одні вериги були безліччю ключів великих розмірів, які мали також і символічний сенс. Душі людей, увіреніх їй Богом, вона вимолвувала, надягаючи за кожного новий великий ключ. Також вона носила вериги на плечах: це була ікона мучениці Агафії, небесної покровительки матінки Аліпії до чернечого постриження, або це був дерев'яний брус. Зовнішньо виглядала стариця при цьому дещо згорбленою. Бувало, що Матінка могла нести відро піску на дальню відстань або носила в храм величезні панахиди, які часто перевищували 10-15 кг. Цю важку ношу стариця одягала на палицю, яка лежала на її плечах.

Рано-вранці, о четвертій годині, після звичайного уклінного нічного пильнування стариця починала свої труди: готувала трапезу для відвідувачів, число яких вона завжди знала заздалегідь; потім молилася в храмі, в який вона йшла пішки до

тролейбуса декілька кілометрів з важкою ношею на плечах, і лише після пізньої літургії приймала трапезу сама і годувала людей, які вже очікували її з храму. Всі разом відвідувачі молилися, разом сідали за стіл. Стариця споживала їжу один раз на день в дуже малій кількості, але гостей пригощала щедро. Їжа, яку вони куштували, непомітно для них зіліяла від хвороб, зміцнювала духовно, подавала благодать Святого Духу, оскільки була освячена молитвою і благословенням стариці.

Особливим болем матінки Аліпії була чорнобильська катастрофа, яка протягом року перед трагедією хвилювала її душу і спонукала до посиленого моління. Вона неодноразово говорила про те, що буде трагедія, яку називала пожежею. Віщувала, що затруять землю, воду, повітря, що це трапиться під час Страсного тижня в Поліській стороні. Говорила про те, що "атом йде на Київ". Від щирого серця вона молилася, аби Господь ослабив наслідки трагедії. За деякими свідченнями, Матінка обходила Київ з молитвою, захищаючи його від смертоносної дії радіації. Але всьому цьому належало бути. Проте трагедія не знищила багатомільйонний мегаполіс Київ, він залишився живим містом, а не містом-примарою, яким стали інші населені пункти, розташовані поблизу Чорнобильської атомної станції. Смертоносна радіаційна хмара була віднесена вбік від Києва. Коли сталася катастрофа, Матінка говорила: "Живу болями інших". У важкі для народу дні Господь послав матінку Аліпію для припинення паніки, для утіхи і порятунку від невидимої смерті. Матінка не благословляла виїжджати, переконувала звернутися до Бога і покривати їжу хресним знаменням, їсти все і нічого не боятися, сподіваючись на Господа.

Владі було відомо про діяльність Матінки і про те, що в неї збирається народ. Часто приходив дільничний міліціонер і говорив: "У вас тут люди збираються, ми руйнуватимемо ваш будинок". Люди, що були в келії, захищали Матінку: "Це наша Матінка! І ніхто... — а стариця підхопила, посміхнувшись, — ніхто мене не чіпатиме. Старший не дозволяє чіпати мене". І міліціонер йшов. Кілька разів приїжджав трактор — руйнувати будинок, але за молитвами блаженної нічого не виходило. Нерідко приїжджали до будиночка стариці машини "швидкої допомоги" — забрати її до будинку людей похилого віку або помістити в психіатричну лікарню. Матінка благословляла в цей час всіх у келії читати "Живий в допомозі", потім зверталася до лікарів: "Найголовніший начальник міліції мені з вами їхати не велів". І машина відїжджала. А одного разу Матінка вразила жінку-лікаря, яка приїхала до неї, своєю прозорливістю, розповівши про її хворобу, на яку та страждала, і, приголомшена і замислена, лікар поїхала.

Неодноразово передбачала блаженна відродження Голосіївської пустині, хоча у той час це здавалося неможливим. Особливою була любов Матінки до храму Божого. Вона була дуже стурбована, якщо храм Божий хотіли закрити, позбавити його богослужіння. Часто з цього приводу віряни зверталися до неї за молитовним клопотанням. Матінка голосно викукувала: "Віддайте ключі, відкрийте церкву — не буде дощу, хліба не буде, якщо не відкриєте

церкву, відкрийте!" І по її молитвах в храмах поновлювалася служба. Про відкриття Києво-Печерської лаври, улюбленої святині Матінки, вона передбачала неодноразово, любила розмовляти про неї. За місяць перед відкриттям вона з любов'ю і радістю говорила: "Вже лампади в печерах запалюють".

Знаючи про свою швидку кончину, стариця заздалегідь готувала до цього своїх духовних дітей. Неодноразово вона заповідала їм, щоб вони приходили до неї на могилу і просили у неї, як у живої. Також вона благословила шанувати місце її подвигів і приходити до її будиночка: "Я не вмираю, я тут, з вами — прийдіть, обійдіть навколо будиночка, покричіть, і я почую". 30 жовтня 1988 року недільним осіннім днем Матінка відійшла. Щоб не турбувати старицю в останні хвилини її життя, духовні діти, отримавши благословення блаженної і попросившись з нею, пішли до Китаївської пустині, аби в цей величний момент помолитися преподобним Досифеєм і Феоділом Китаївським.

Першу панахиду по блаженно представленій черниці Аліпії відслужив ієромонах Роман (Матюшин). Відспівування відбулося 1 листопада 1988 року у Вознесенському соборі Свято-Вознесенського Флоровського монастиря при величезній кількості людей. Похована була матінка Аліпія на чернечій ділянці Флоровського монастиря Лісового кладовища міста Києва. З того часу народна любов до стариці не згасає. Слідуючи її благословенню, приходять до неї люди, несуть свої тяготи — і йдуть звідти з полегшенням. Слава про чудеса, які почали здійснюватися на могилі блаженної, почала все більше ширитися в народі, й незабаром до своєї клопотальниці нескінченним потоком прибували стражденні. З раннього ранку і до пізнього вечора біля місця поховання стариці лунають молитви й прохання, а по тридцятих числах кожного місяця для того, аби прикластися до хреста на могилі, потрібно стояти в черзі декілька годин.

За благословенням митрополита Київського Володимира (Сабодана) мощі черниці Аліпії (Авдеевої) були знайдені рано-вранці 18 травня 2006 року духовництвом Свято-Покровського монастиря Голосіївська пустині і урочисто перенесені в обитель, відродження якої передбачала блаженна. На місці її будинку, за словом стариці, побудована п'ятикупольна каплиця. Мощі Матінки спочатку були виставлені для поклоніння у великому храмі на честь ікони Богоматері "Живоносне джерело", а потім перенесені в усипальню під цим храмом і поміщені в мармуровий саркофаг. Традиції, які встановилися на могилі Матінки на Лісовому кладовищі, продовжуються і в обителі. По тридцятих числах, а також в день роковин смерті Матінки 30 жовтня, в день її народження 16 березня й отримання мощів 18 травня здійснюються торжества, готується трапеза для людей, служаться численні панахиди, стікаються богомольці зі всіх країн дельного і дальнього зарубіжжя. В день двадцятиріччя з дня кончини стариці зібралася більше п'ятдесяти тисяч осіб, а всі вулиці, що ведуть до монастиря, були заповнені паломниками ●

Підготував Олександр БАРКІН,
"Хрещатик"
(за матеріалами книги
"Стяжавшая любовь")

СПОРТ

Спортивні новини

Спортивне життя.

ФК "Зміна" — володар "Кубка Дружби"-2014

На спортивних майданчиках ДЮСШ "Атлет" відбулися змагання з футболу серед дітей 2006 року народження на "Кубок Дружби"-2014. Бронзового призера Кубка визначали "Барса" (Суми) та ДЮСШ-15 (Київ). Основний час матчу завершився з рахунком 3:3, хоча команда ДЮСШ-15 виграла з рахунком 3:0, але сумчанам вдалось його зрівняти і в серії післяматчевих пенальті перемогти киян з рахунком 1:0. А ось за звання переможців турніру змагалися столичні команди "Зміна" та "Атлет". Фінальна гра розпочалась зі швидкого забитого голу атлетівців. Відзначився Іван Мурашенко, але гравцям "Зміни" вдалось вирівняти гру та перехопити ініціативу й забити чотири м'ячі. Кінцеву крапку в матчі поставив, відзначившись вдруге, Іван Мурашенко. Тож остаточний рахунок матчу — 4:2 на користь гравців "Зміни". Після фінального свистка відбулось нагородження індивідуальними та командними призами. Нагородження проводили директор ДЮСШ "Атлет" Володимир Васильевич та президент ФК "Атлет" Олександр Старовойт. За номінаціями кращими на турнірі визнано: кращий воротар — Родислав Тамашук ("Зміна"); кращий захисник — Владислав Демічев ("Зміна"). Кращий нападник — Микита Моїсеєнко ("Барса"); кращий гравець — Роман Мамзін ("Атлет"). Кращий тренер — Григорій Матієнко ("Зміна") ●

Волейбол.

"Локомотив" — чемпіон України з волейболу

У Харкові відбулися ігри II фінального туру чемпіонату України з волейболу серед чоловічих команд Суперліги. Переможцем цьогорічних змагань стала харківська команда "Локомотив". Друге місце посів волейбольний клуб "Хімпром" (Суми), третє — "Фаворит" (Лубни) ●

Легка атлетика.

Вітчизняний бігун переміг на марафоні у Японії

Український спортсмен Сергій Лебідь переміг на марафоні серії IAAF Bronze Label Road Race в японському місті Нагано, повідомляє офіційний сайт Федерації легкої атлетики України. Дистанцію в 42,195 км наш співвітчизник подолав за 2 години 13 хвилин і 56 секунд. Одразу за українцем, з восьмисекундним відставанням, фінішував представник Монголії Сер-Од Бат-Очир. Трійку призерів замкнув місцевий спортсмен Таїга Іто з часом 2 години 15 хвилин і 20 секунд. Відзначимо, що для українця марафон в Нагано є третім у кар'єрі — раніше він брав участь у змаганнях у Варшаві та Лісабоні ●

Фехтування.

Визначилися переможці в командних змаганнях національного чемпіонату

В останній день першості України з фехтування відбулися командні змагання чоловічої та жіночої шаблі. Перемогу на змаганнях здобули команди Хмельницької (серед чоловіків) та Миколаївській (серед жінок) областей, повідомляє офіційний сайт Національної федерації фехтування України. У фінал турніру вийшли збірні команди Миколаївської та Хмельницької областей, а за бронзу боролися одесити і кияни. Якщо в чоловічій шаблі й золотий, і бронзові матчі закінчилися з рахунком 45:35, тобто, з явною перевагою переможців — хмельничан і киян, то в жіночій шаблі боротьба була серйозною, але все ж завершилася перемогою спортсменок з Миколаївської області ●

Київський марафон збере понад 3 000 учасників

В столиці пройде популярний спортивний захід

Олександр ПИРЛИК
"Хрещатик"

У неділю, 27 квітня, на Конtrakтовій площі в Києві стартує спортивна подія міжнародного масштабу — 5-й Київський міжнародний марафон. У 2014 році до назви марафону додано ім'я титульного спонсора — пробіг пройде під назвою "Візз Ейр Київський міський марафон". Днями відбулася прес-конференція, присвячена марафону, в числі спікерів виступили міністр молоді та спорту України — Дмитро Булатов, президент Федерації легкої атлетики м. Києва — Віктор Гринюк і генеральний менеджер Київського марафону — Дмитро Черницький. На заході учасники розповіли про деталі і особливості проведення заходу в 2014 році.

Траса марафону пройде через центр столиці України, уздовж якої будуть встановлені фанзони вболівальників та гратимуть музичні колективи для підтримки марафонців. З моменту проведення першого пробігу в 2010 році кількість учасників цієї події зростає з року в рік. У 2013 році в марафоні взяли участь 1 693 бігуни. Для участі у п'ятому Київському міському марафоні вже зареєструвалися близько 3 000 учасників з 32-х країн, і ця цифра оновлюється щодня.

У рамках марафону відбудеться кілька пробігів, які відрізнятимуться дистанцією, а також аудиторією бігунів. Кожен бажаючий здійснить пробіг в компанії однодумців, вибравши: класичний марафон (42,195 км), напівмарафон (21,0975 км), марафон-естафету (3x10 км + 1x12,195 км), часовий вуличний забіг на 10 км, командний забіг на всі 42,195 км, а також забіги для дітей і підлітків на 1 км і 300 м.

У зв'язку з проведенням заходу деякі вулиці та мости Києва будуть перекриті. Широка бігова

Учасники здійснюють пробіг в компанії однодумців, вибравши чи класичний марафон, чи то напівмарафон та марафон-естафету

програма робить "Візз Ейр Київський марафон" заходом, привабливим не тільки для професійних спортсменів, а й для любителів бігу всіх віків і рівнів підготовки. Традиційний весняний пробіг виконує важливе завдання популяризації бігу як виду спорту.

Міністр молоді та спорту України Дмитро Булатов зазначив: "Розвиток аматорського спорту сьогодні — один із пріоритетних напрямків роботи оновленого міністерства. Легка атлетика, біг, марафони дуже популярні в усьому світі, і ми будемо розвивати цей тренд в Україні. Київський марафон — яскравий приклад масового заходу європейського рівня, який ми з радістю підтримуємо".

До слова, цей спортивний захід проводиться під патронатом Київської міської адміністрації та Федерації легкої атлетики м. Києва. "Ми з вами насправді можемо пишатися, що у цей непростий для країни час місто Київ вкотре

стає однією з європейських спортивних столиць, — зазначив президент Федерації легкої атлетики міста Києва, глава фракції "Спортивний Київ" Віктор Гринюк. — Дуже важливо, що у 2013-му траса напівмарафону, якою буде здійснено пробіг, була вперше сертифікована Асоціацією міжнародних марафонів і пробігів, що підтверджує високий організаційний рівень та міжнародне визнання змагань. Радий, що цього року буде надано особливу увагу дитячим забігам".

Нагадаймо, що у рамках марафону відбудеться також благодійний забіг пам'яті загиблих героїв "Небесної сотні". Кошти, зібрані серед учасників цього забігу, будуть перераховані на рахунок благодійного фонду на допомогу сім'ям загиблих за незалежність України. Призовий фонд марафону в 2014 році становить 40 000 гривень. Девіз заходу: "Київський марафон — біг для твого життя" ●

Збірна України стартувала на Чемпіонаті світу

В активі вітчизняних хокеїстів одна перемога і одна поразка

Олександр ПИРЛИК
"Хрещатик"

На Чемпіонаті світу з хокею у Кореї збірна України провела два зовсім протилежні матчі. Якщо у першому поєдинку "синьо-жовті" поступилися команді з Австрії в овертаймі з рахунком 2:3, то у наступному наші спортсмени продемонстрували яскраву гру і не залишили шансів угорцям, перемігши з результатом 3:0.

У матчі проти збірної Угорщини українські хокеїсти закинули три "сухі" шайби

Після поразки від збірної Австрії у вболівальників залишилися неоднозначні відчуття. З одного боку, вони побачили осмислену гру наших хокеїстів, з іншого — проблеми з дисципліною і три пропущені шайби в меншості. Втім, такий холодний душ, схоже, позитивно вплинув на вітчизняних спортсменів, і вже в наступній грі з угорською збірною всі негативні моменти були виправлені.

З перших же хвилин українці заблокували володіння опонента, який за перший період змушений був прийняти на себе аж 17 кидків. З одним із них впоратися голкіперу Угорщини не вдалося. Збірна України реалізувала першу ж більшість у матчі. Андрій Міхнов у своєму фірмовому стилі поборовся за воротами, віддавши передачу в центральну зону, де Євген Белухін в дотик відкрив рахунок в матчі.

До другої перерви команди було ще дві більшості і величезна кількість моментів, які, на жаль, не вдалося реалізувати. Щоправда, було і декілька тривожних хвилин під час видалення Миколи Ладигіна, але нічого серйозного біля воріт Сергія Гайдучен-

ка угорські хокеїсти не створили.

Вирішальним у грі став другий період. Змінивши тактику і відійшовши в оборону, підопічні Андрія Назарова дочекалися свого шансу в більшості. З різницею в кілька десятків секунд на лавку штрафників вирушили два гравці Угорщини. І обидва видалення українці зуміли реалізувати. Обидва рази за допомогою дальніх кидків Дениса Петрухна, після яких Олег Шафarenко і Олег Тимченко добивали шайбу у сітку із п'яткачка.

В Україні було ще чимало моментів, в тому числі і в третьому періоді, і ще кілька чисельних переваг, але реалізувати їх не вдалося. Втім, було помітно, що вперед наші хлопці летіти вже не поспішали. Завдання-максимум (суха перемога з хорошою різницею шайб) вони виконали, а тому це вже Угорщина повинна була йти на штурм. Але чи суперники недооцінили нашу команду, чи занадто багато сил віддали напередодні у зустрічі з Південною Кореєю, але ніякого штурму воріт Сергія Гайдученка так і не сталося. 3:0 — впевнена перемога збірної України ●

“Будівельник” стартував з перемоги

У Суперлізі відбувся матч 1/2 фіналу плей-офф

Олександр ПИРЛИК
"Хрещатик"

Київський "Будівельник" здобув переконливу перемогу в стартовому поєдинку півфінальної серії української баскетбольної Суперліги проти мариупольського "Азовмаша". Столичний клуб домінував на майданчику протягом усього матчу, підсумком чого стала більш ніж впевнена перемога киян — 76:43, і "будівельники" наблизилися до фіналу.

Не відкладаючи справ на потім, "будівельники" вже з перших хвилин почали доводити гостям з Мариуполя свій статус фаворитів дуелі. У першому відрізку "Будівельник" цілком домінував на щитах і помітно виглядав на голову сильніше. Все навіть йшло до того, що підопічні Звездана Мітровича закінчать першу десятихвилину з менш ніж 10-ма очками в активі, але заключний кидок у виконанні гравця "Азовмашу" Дмитра Забірченка трохи

підсолодив гравцям в синьому гіркоту від провального старту — 22:12.

Всього за кілька хвилин другої чверті "будівельники" позбавили поєдинок інтриги. Господарі спорудили ривок 14:0, що дало їм 20 очок переваги і значно деморалізувало "левів". Жорстка і трохи сумбурна гра продовжилася на паркеті аж до відходу суперників у роздягальню. "Азовмаш" намагався переломити хід гри за допомогою дальніх кидків, але безуспішно — на третю чверть мариупольці пішли з 21-м очком різниці в пасиві.

Після великої перерви гостям вдалося скоротити відставання до 15-ти пунктів. Але це лише розлютило господарів паркету — не зчулися присутні вболівальники, як перевага на табло сягла просто-таки непристойної для півфіналу Суперліги цифри — 31 очко різниці. "Азовмаш" продовжував битися, але відверто слабка гра не дала "левам" і шансу на конкурентну боротьбу в заключному відрізку.

У результаті "Азовмаш" зумів набрати лише 43 очки за 40 хвилин гри, цілком закономірно поступившись "будівельникам" у

У першому півфінальному протистоянні "Будівельник" не відчув жодних проблем із мариупольським "Азовмашем"

першому матчі серії. Остаточний рахунок зустрічі — 76:43.

Після поєдинку наставник столичного клубу Айнарс Багатскіс зазначив: "Дуже важливо було налаштуватися на гру. Попри те, що ми знали, що у нашого суперника є незначні кадрові проб-

леми, все ж таки у розпорядженні мого колеги було 5 гравців збірної України, і вони знають, як потрібно грати у баскетбол. Для нас важливим було не дати їм можливості проявити себе. Гадаю, у нас це вийшло, і тому ми перемогли" ●

“Динамо” спробує перемогти “Чорноморець”

Сьогодні київський клуб проведе виїзну зустріч в Одесі

Олександр ПИРЛИК
"Хрещатик"

Учетвер, 24-го квітня, у перенесеному матчі 20-го туру "Динамо" на виїзді зустріне одеський "Чорноморець". Матч відбудеться на одніменному стадіоні "Чорноморець" і розпочнеться о 19.30.

Наразі київське "Динамо" переживає не найкращі часи. Команда посідає третє місце у турнірній таблиці і знову ризикує у наступному сезоні залишити своїх вболівальників без Ліги чемпіонів. Становище ускладнюється й тим, що колектив залишив головний наставник Олег Блохін, а всі обов'язки колишнього керманіча виконує його асистент Сергій Ребров. З одного боку, у молодого спеціаліста на новій посаді розв'язані руки, адже після поразки від донецького "Шахтаря" глобальних завдань на сезон більше немає. Та, з іншого боку, є такі поняття, як честь та престиж, не кажучи вже про ставлення вболівальників. Та й шанси на завоювання трофею залишаються — у Кубка України все в руках саме динамівців.

Дебют Реброва як в. о. головного тренера виявився непростим,

Після поразки від донецького "Шахтаря" (рахунок 0:2) київське "Динамо" залишилось без головного тренера

та в цілому досить вдалим. Минув матч з полтавською "Ворсклою" динамівці виграли на характері, поступаючись по ходу зустрічі 0:1.

На щастя, дискваліфікованих напередодні матчу з "Чорноморцем" у "Динамо" немає.

Продовжує після травми відновлюватися Євген Хачеріді, близький до повернення до основного складу Мигель. Зможе Сергій Ребров розраховувати і на Лукмана Аруну, який пропустив попередній матч через сімейні обставини.

Одесити напередодні зустрічі з киянами розмістилися на п'ятій сходинці у турнірній таблиці та мають непогані шанси потіснити харківський "Металіст", від якого вони відстають лише на два очки. До матчу з "Динамо" "Чорноморець" підходить у гарному настрої, адже туром раніше на виїдних у себе вдома вони здолали головного претендента на золоті нагороди чемпіонату "Дніпро". Причому господарям це вдалося зробити вперше за 8 років історії одесько-дніпропетровського протистояння. Щоправда, зустріч не

обійшлася без спірних моментів та надлишку емоцій, які шкодили грі, та так чи інакше одесити зі своїм завданням впоралися.

Майбутня зустріч з "Динамо" буде ще цікавою і тому, що Роман Григорчук — один із кандидатів, якого ЗМІ "сватають" на посаду головного тренера столичної команди. Напевне, йому захочеться вразити суперника та налаштувати свою команду на гру з ними найкращим чином.

Напередодні зустрічі з "Динамо" дискваліфікованих гравців у "Чорноморця" немає, та команда продовжує зазнавати кадрових проблем. Наставник вимушений залучати молодих футболістів, давати їм шанс, але, як він сам зізнається, у нього немає гравців, які б відповідали необхідному рівню.

У матчі першого кола в НСК "Олімпійський" "Чорноморець" перервав невдалу серію та вперше з сезону 2007/2008 поповнив скарбничку очок у зустрічах з "Динамо", причому зразу трьома.

Загалом же суперники провели між собою у вітчизняних чемпіонатах 35 матчів. У них беззаперечно перевага на боці "Динамо", яке 26 разів святкувало перемогу. П'ять матчів завершилися нічиєю й лише у чотирьох сильнішими були "моряки". Різниця м'ячів також красномовна — 79-27 на користь киян ●

Спортивні новини

Футзал.

**Цими вихідними відбудеться
фінал Кубка України**

У п'ятницю, 25 квітня, в Черкасах стартує "Фінал восьми" Кубка України з футзалу. Турнір пройде за системою плей-офф. Володар трофея стане відомий у неділю, коли відбудеться вирішальний поєдинок. Примітно, що з восьми учасників лише четверо представляють вищий ешелон чемпіонату України — "Локомотив", "Ураган", "Енергія" і "Спортлідер+" (у Екстра-Лізі беруть участь сім клубів). Ще чотири команди виступають у першій лізі: "Лукас", "Буран-Ресурс", "Моноліт", "ІнБев". Не потрапив у "Фінал восьми" лідер української Екстра-Ліги "Єнакієвець", який на своєму майданчику в 1/8 фіналу несподівано поступився хмельницькому "Спортлідеру+" — 3:4. Спочатку планувалося, що матчі 1/4 фіналу будуть зіграні з роз'їздами (вдома і в гостях), але потім було вирішено змінити формат турніру і провести його заключну частину в одному місті. Вибір припав на Черкаси. Розклад матчів 25 квітня: 12.00 — ФК "Лукас" (Кременчук) — МФК "Буран-Ресурс" (Донецьк); 14.00 — ФК "Спортлідер+" (Хмельницький) — МФК "Моноліт" (Харків); 16.00 — МФК "Локомотив" (Харків) — МФК "ІнБев" (Житомир); 18.00 — НФК "Ураган" (Івано-Франківськ) — СК "Енергія" (Львів). Півфінали пройдуть 26 квітня о 16.00 та 18.00 відповідно. Фінал Кубка України запланований на неділю, 27 квітня. Початок матчу о 13.00 ●

Теніс.

**Анастасія Васильєва
перемогла у вітчизняному
дербі на турнірі серії ITF**

Українська тенісистка Анастасія Васильєва пробилася до 1/4 фіналу турніру серії ITF, що проходить у Намангані (Узбекистан). У другому колі харків'янка, яка має перший номер посіву, змусила зачохлити ракетку киянку Ольгу Янчук в трьох сетах — 7:5, 6:7(2), 6:4. Наступною суперницею Анастасії стане переможниця поєдинку Вероніка Кудерметова (Росія) — Ана Богдан (Румунія). Тим часом Марина Заневська стартувала з перемоги на турнірі серії WTA.

Українська тенісистка вийшла до другого раунду турніру серії WTA в Марракеші (Марокко). У першому колі вона здобула перемогу над Ритою Атік (Марокко) з рахунком 6:2, 6:0. Наступною суперницею Марини стане шоста ракетка турніру Пен Шуай (Китай) ●

Бокс.

**Четверо українців
гарантували собі медалі
світової першості**

В Софії (Болгарія) триває чемпіонат світу з боксу серед юнаків та дівчат. Юнаки змагаються в десяти вагових категоріях, дівчата — у трьох. Відбулися чвертьфінальні поєдинки, за підсумками яких четверо українців гарантували собі місця на п'єдесталі пошани. Віктор Петров у ваговій категорії до 64 кг вийшов у півфінал після впевненої перемоги над угорцем Річардом Тотом — 2:1. Раміль Гаджиев (до 75 кг) не залишив шансів господареві рингу, болгарину Миколі Чавдарову, здобувши впевнену перемогу за підсумками трьох раундів з рахунком 3:0. Ще одним півфіналістом став Роберт Мартон (до 91 кг) з рахунком 3:0. Наш боксер здолав білоруса Максима Козлова. У четвірку найсильніших жіночого турніру пробилася Ангеліна Бондаренко (до 60 кг). У поєдинку за вихід до медального заліку Ангеліна впевнено здолала представницю Угорщини Даниелу Посту — 3:0. Таким чином, Віктор Петров, Раміль Гаджиев, Роберт Мартон та Ангеліна Бондаренко гарантували собі щонайменше бронзові нагороди світової першості ●

КУЛЬТУРА

Кіногурманам:
Австрія, кохання і їжа

В Києві тривають тематичні фестивалі

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

Цього тижня столичні кінотеатри запрошують на перегляд фестивального кіно. В культурному центрі "Київ" стартує "Тиждень австрійського кіно" з найяскравішими картинами країни. В "Кінопанорамі" проходить Food Film Fest з короткометражками, присвяченими різним аспектам їжі, а в Будинку кіно показують стрічки про кохання, назви яких тримають в таємниці.

"Тиждень австрійського кіно" в столиці влаштовують вже втретє. Відкриває фестиваль документальна картина "Великий музей" (24 квітня о 19.30), що розповідає про віденський Музей історії мистецтв, його робітників і скарби-експонати. Глядачам пропонують фільми про складні сімейні відносини: в драмі "Божа роса" (25 квітня о 19.00) 14-річна Ясмін знаходить біологічну мати, і між їх очікуваннями виявляється прірва; в стрічці "Висока продуктивність" (26 квітня о 19.00) йдеться про братів, чия дитяча звичка змагатися між собою ставить під загрозу життєві цінності, бізнес і єдність родини. Картина "Перетнути кордон" (27 квітня о 19.00) оповідає про любовний трикутник, коли сімейна ідилія подружжя підпальників, які займаються нелегальним бізнесом, похитнулася через появу молодого солдата. Продемонструють також колекцію короткометражок (анімація, відеоарт, документальні і ігрові стрічки) від австрійського фестивалю Ars Electronica 2013 (26 і 27 квітня о 17.00).

В рамках кінофестивалю Food Film Fest є змога по-різному подивитися на їжу, яка є не просто задоволенням голоду, а й цілою культурою, філософією і мистецтвом. Фільми поділені на кілька категорій: Food & People (про взаємодію продуктів з

людиною), Cook Book (відеорецепти), Tastes like Animal (про толерантне відношення до тварин і погляд на їжу з їх боку), Food Porn (їжа як насолода), Food Ad (рекламні ролики). Переможців фестивалю визначатимуть самі глядачі, голосуючи після перегляду.

Фестиваль фільмів про кохання інтригує глядачів, не розкриваючи їм назви стрічок. А лише даючи опис, враження від перегляду і відзнаки фільму, щоб подорож у світ кіно була непередбачуваною та захопливою. За словами організаторів, відібрані картини за щирістю, добротою і чесністю можуть дати фору будь-якому хіту і є зразками справжнього кіно, що завжди залишає слід і робить нас кращими.

"Тиждень австрійського кіно"

24-27 квітня, кінотеатр Київ, вул. Вел. Васильківська, 19, квитки: 50 грн, на короткометражки — 30 грн
Food Film Fest

24-25 квітня з 20.00, кінотеатр "Кінопанорама", вул. Шота Руставелі, 19, квитки: 40 грн (30 грн у передпродажу)

Фестиваль фільмів про кохання

24-25 квітня о 19.00, Будинок кіно, вул. Саксаганського, 6, квитки: 30 грн ●

Казка з тваринами,
клоунами та акробатами

В Національному цирку стартувало нове шоу

Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

Відволіктися від негараздів та поринути у казку дітлахам та їх батькам пропонують з анімаційною програмою "Браво-бравушки". Шанувальникам номерів з тваринами підготували атракціони з тиграми, левами, собаками, котами і екзотичними чотирилапими. Захоплюючи трюки виконають повітряні гімнасти та акробати, а за гарний настрій відповідають аж два клоунських тріо.

У цьому сезоні кияни знову зустрінуться з дресирувальниками тигрів і левів Юлією та Миколою Козиревими, які нещодавно повернулися з Баку. Юлія змогла підкорити вихованців теплом і ласкою, а Микола доводить, що хижакам, що він головний у клітці: вони плигатимуть крізь палаючі кільця, ходитимуть по жердині і навіть танцюватимуть з дресирувальником. Також Юлія і Микола створили номер з великою групою екзотичних чотирилапих: Мико-

Фото Олексія ІВАНОВА

Дітлахів розважатимуть два тріо клоунів, які запрошують глядачів стати безпосередніми учасниками пригод

ла грає мисливця, який підкорює серце дами, даруючи хутрянні вироби. А Юлія натомість їх "оживляє", дістаючи з кошика лисицю, пєсця, домашніх тхорів. Виступають на мажежі також лама, носухи, дикобрази, пацюки, кабан, кози, півень. Марина та Олександр Крот порадує забавками з дресированими собаками та кішками, які наперекір природі досягли взаєморозуміння — стрибати-

муть один через одного та крізь обруч, ходитимуть на задніх лапках, танцюватимуть танго.

Традиційно багато учасників шоу демонструють координацію та володіння тілом. Артист Євгеній Крот підкорятиме глядачів гімнастикою в колесі Сіра, група жонглерів показуватиме майстерність на конях, а Віталій Островецьких здатний жонглювати, виконуючи акробатичні трю-

ки. Повітряні гімнасти на ремнях Ірина Резницька та Максим Бріт під куполом цирку розіграють сценку, як П'єро, закоханий у красиву Співачку, підкорятиме її трюками. А в номері "Акробати на балконах" артисти дивуватимуть такими унікальними трюками, як подвійне сальто-мортале, піруети, стрибки на камерах. Наймолодша артистка, 15-річна Анжела Карчевська, покаже новий номер в жанрі еквілібристики, вигинаючись у неймовірних фігурах під час крутіння обручів.

Дітей під час шоу розважають аж дві групи клоунів: бронзові призери в Монте-Карло "Екі-Вокі" і не менш відоме тріо "Маріпосса". Вперше в Національному цирку глядачі стануть безпосередніми учасниками клоунських пригод.

Дитяча анімаційна програма "Браво-бравушки"
Коли: до 30 червня, розклад на сайті www.circus.kiev.ua
Де: Національний цирк України, пл. Перемоги, 2, тел.: (044) 486-39-27
Вартість квитків: 50-150 грн, дітям до 4-х років вхід безкоштовний ●

“Квіткові феї” завітали до музею

Ляльки Оксани Цюпи отримали літературне життя

Наталка КОВАЛЬ
спеціально для "Хрещатика"

Відома майстриня порадує відвідувачів "живими" і колоритними ляльками-квіткарками, котрі для неї стали уособленням нашого міста. А також цікавими історіями, написаними про персонажів українськими письменниками.

Кожне місто має своє обличчя. Це не лише зморшки старих кварталів, бруківка чи скупчення новобудов. Обличчя міста — це обличчя його мешканців, молодих і старих, багатих і не дуже, звичайних пересічних людей. Для художниці-лялькарки Оксани Цюпи обличчям Києва стали продавчині квітів. Тому саме столиці та її мешканцям присвячено її новий мультипроект "Квіткові феї", який триває в Музеї історії міста Києва. "Коли виходиш на вулиці, бачиш, як біля метро, на базарчиках — усюди жіночки продають квіти,— розповіла "Хрещатику" автор Оксана Цюпа.— Це явище притаманне більше для столиці, в інших містах я такого не бачила. Також не помічала, щоб 20-річні продавали квіти, саме тому мої квіткарки — це жінки старшого віку".

Серед ляльок-квіткарок є й дідусь Петрович з котиками, такий собі вербовий фей

Першу ляльку — Дору Марківну — Оксана Цюпа створила у 2012 році. Ця тема видалася їй настільки цікавою, що вона вирішила зробити ще 2 ляльки — так постав міні-проект, презентований на "Модній ляльці" (ред. — міжнародна виставка ляльок і дизайнерських іграшок), а пізніше трансформувалася у мультівиставку. "Хочу розширити цю серію — зробити ще 5 ляльок, адже ці вже всі придбані (адаптовані до життя після проекту)", — додає художниця-лялькарка.

Кожен персонаж — а їх усього п'ять — має своє ім'я, характер, настрій і звички. Аби розглядати ляльок було цікавіше, майстриня попросила відомих українських письменників написати для них історії життя. Літературною "хрещеною мамою" для Петровича (дідуса з котиками) стала Лариса Денисенко, для пані Зосі — Галина Вдовиченко, для пані Андріївни (театралки Любочки з фіалками) — Міла Іванцова. Про життєві перипетії Федорівни напи-

сав Роман Рудюк, а сільської інтелігентки Дори Марківни, котра вирощує гладіолуси, — Олександр Ірванець. У літературі образ квіткарок використовувався неодноразово. Продавчині квітів ставали персонажами творів письменників від "Бідної Лізи" з її кошиком фіалок до заповзяті Елізи Дулітл із "Пігмаліона". Утім, героїням саме цієї виставки вдалося зберегти не лише свій характер, а й літературну неповторність. Художниця сама обирала авторів історій для своїх ляльок.

"І ляльки дуже промовисті, літературні", — зауважила письменниця Лариса Денисенко, відома замальовками-спостереженнями з життя. Саме Лариса запропонувала п'ятому персонажам зробити чоловіка — дідуся з котиками, такого собі вербового фея. Петрович вирізнявся з-поміж інших персонажів і тим, що робота над ним тривала одночасно з написанням історії. "Це особливе мистецтво, наче скульптура з текстилю, — вважає письменник Олександр Ірванець. — За цими ляльками стоять характери, живі люди. Тому їх створювати значно довше, аніж писати до них історії. Мені вдалося розкрити характер Дори Марківни з першої спроби — Оксана прочитала і сказала, що це історія саме про цю жінку. Тож робота вийшла без правок".

Праця над кожною лялькою була різною, але найголовніше — це обмірковувати технологічно. "Коли створювала Петровича, ніяк не могла зрозуміти, як зробити котики з текстилю. І як тільки я їх зробила, буквально за 4 дні він виліпився весь", — поділилася тонкощами процесу пані Оксана. — Трапляється, що ляльки, у яких уявляєш один вираз обличчя і характер, постають зовсім іншими. Так, Дора Марківна видалася трохи серйознішою, ніж мала би бути".

"Квіткові феї" сподобалися не лише дорослим, а й маленьким відвідувачам виставки своєю добротою і реалістичністю. Авторка ж сподівається, що її твори привернуть увагу і навчать цінувати таких звичних для киян інтелігентних і мудрих бабусь-квіткарок.

Мультипроект з ляльками "Квіткові феї"

Коли: до 11 травня 2014 року, графік роботи: пн. з 10.00 до 16.00, вт.-чт. з 10.00 до 18.00, пт.-нд. з 10.00 до 20.00

Де: Музей історії Києва, вул. Б. Хмельницького, 7, перший поверх, тел. (044) 520-28-26

Вартість квитка: 15 грн (наявність пільг уточнюйте додатково) ●

КУЛЬТУРА

Київ зустрічає “фігурантів у справі”

В столиці показують роботи одеських концептуалістів

Наталка КОВАЛЬ
спеціально для "Хрещатика"

Уперше киян знайомлять із творчістю одеських митців-концептуалістів, яким притаманна парадоксальність образів на межі абсурдності та фірмовий гумор. Експозиція об'єднала ескізи і малюнки 14-ти художників, створені в Одесі та Москві в 1980-2000-х роках.

В столичному арт-центрі "Closer" відкрилася виставка "Фігуранти у справі", або "Розвідка художніх покладів" приморського протоконцептуалізму. Малюнки доповнюють відеоінтерв'ю лідерів групи Володимира Федорова, Леоніда Войцехова та Сергія Ануфрієва — вони розповідають про історію створення мистецького угруповання та основні періоди його діяльності.

В Одесі до концептуалізму в своїй творчості одним із перших звернувся Володимир Федоров ще напри-

Експозиція в арт-центрі на Подолі знайомить киян з маловідомою сторінкою одеського мистецтва

кінці 1970-х років. 1982 року він познайомив Леоніда Войцехова з Сергієм Ануфрієвим, і від цього моменту виникла мистецька група, до якої долучилися Ігор Чапкін, Юрій Лейдерман, Перці, Мартинчики, Лариса Резун, Дмитро Нужин, Олексій

Музиченко та інші. Неофіційним лідером групи став Леонід Войцехов. Творчості митців притаманні парадоксальність образів на межі абсурдності, фірмовий одеський гумор та психоделія.

Наприкінці 1980-х років основ-

ний склад групи переїхав до Москви, де художники жили у сквотах (закинутих будинках) і працювали вже самі окремо. Одесити додали новизни московському концептуалізму і тим самим врятували його від зрошення із соц-артом. Затребуваність одеських художників у Москві була настільки великою, що ценерідко заважало роботі. Леонід Войцехов в інтерв'ю говорить, що московські концептуалісти були більше пов'язані з дисидентським рухом, "огризалися" на соціум, а одесити його просто ігнорували. З середини 1990-х років багато митців цієї групи пішли в підпілля.

До експозиції увійшли роботи з приватної колекції Петра Ширковського — шанувальника й дослідника творчості одеситів, котрий став куратором проекту. "Виставка заповнює пробір в історії, адже творчість цих митців майже невідома, — розповідає він. — Цей проект є своєрідним архівом, який знайомить глядачів із маловідомою сторінкою одеського мистецтва". У такому складі авторів одеський концептуалізм ще не демонстрували публіці. Роботи Федорова,

Войцехова, Ануфрієва сусідують з малюнками 11 молодіжних-концептуалістів, серед яких Павло Пепперштейн, Юрій Лейдерман, Валерія Нібіру... Це художники групи "Інспекція "Медична герменевтика" — вже московського проекту Сергія Ануфрієва і Юрія Лейдермана, створеного разом із Павлом Пепперштейном у 1987 році.

Місце проведення виставки (а це колишній промисловий об'єкт на Подолі) обрано не випадково. Воно чи не найповніше відображає суть одеського концептуалізму, який, на відміну від європейського чи московського, має саме андеграундні витоки ●

**"Фігуранти у справі",
або "Розвідка художніх
покладів" приморського
протоконцептуалізму**

Коли: до 11 травня, щодня з 12.00 до 20.00

Де: Closer, вул. Нижньоюрківська, 31 (будівля стрічковкацької фабрики, вхід через прохідну), тел.: (067)250-03-08, (067)658-89-51

Вхід вільний

“Дама-примара”
повернулася на сценуВистава за Кальдероном — знову в репертуарі
“Колеса”Марія КАТАЄВА
"Хрещатик"

В цьому сезоні театр представляє відновлений спектакль за п'єсою відомого іспанського драматурга доби Відродження Педро Кальдерона. Свого часу вистава отримала "Київську пектораль". В другій редакції режисера-постановника Ірини Кліщевської іспанські пристрасті та інтриги втілюють молоді актори.

"Дама-примара" — єдина в Україні вистава, поставлена за твором видатного драматурга і поета XVII століття. Переклад п'єси українською, до речі, теж єдиний, зроблений письменником Сергієм Борщевським (нещодавно вийшла книжка його перекладів іспанської драматургії). П'єсу зараховують до найтрадиційніших творів Кальдерона — "комедій інтриг", ініціаторами яких стають жінки і де використовується "кальдеронів хід" (предмети чи листи, що випадково потрапили до героїв, таємні ходи чи приховані двері).

Режисер-постановник Ірина Кліщевська створила камерний варіант цієї комедії плаша та шпаги. Перша редакція у 1996 році отримала престижну театральну премію "Київська пектораль", зокрема за музику, та брала участь у Міжнародному театральному фестивалі Fringe в Единбурзі. "Я завжди хотіла повернути цю виставу з чудово побудованою інтригою сюжету, — розповіла "Хрещатику" Ірина Кліщевська. — Вона передає стиль епохи, високу поезику та порушує теми, які нам дуже необхідні — вишуканості, честі, гідності, кохання, захисту. Це ті поняття, які в нас зараз дуже стерті, і ми маємо бажання їх відновити".

Розпочинається спектакль з повної темряви. Перша сцена відбувається за поліетиленовою плівкою, так само з неї зроблені костюми, в яких з'являються перед глядачами персонажі. Тож спочатку спостерігаємо начебто за картиною, грою, поступово "включаючись" у події: і герої потроху стають "справжніми", без поліетилену. За сюжетом, дон Мануель приїжджає до Мадрида, плануючи зустрітися з свого друга дон Хуана. В місті він зустрічає жінку, яка просить її захистити від переслідувань, і дону Мануель доводиться битися з доном Луїсом, братом дон Хуана. Таємнича жінка — сестра Луїса і Хуана, донья Анхела, який через удівство заборонено виходити з дому. Коли дон Мануель поселяється в будинку дон Хуана, донья Анхела листується зі своїм захисником через лише їй відомі таємні двері між їх кімнатами, через що її вважають примарою. В той же час дон Луїс підозрює, що його брат

П'єса є традиційною для Кальдерона "комедією інтриги", де ініціаторами й активними учасниками заплутаної любовної історії є жінки

таємно зустрічається з уподобаною ним доньєю Беатріс, не підозрюючи, що любовні інтриги плете зовсім інша жінка...

Музику до вистави написав знаний композитор Михайло Чемберджі, використовуючи й цитати з іспанської народної музики. З акторами працювали над хореографією (у виставі вони також танцюють) та фехтуванням — адже бої зі справжніми шпагами відбуваються буквально в метрі від глядачів. У спектаклі, на відміну від першої редакції, грає нова плеяда молодих акторів. Лише Вадим Лялько, виконавець головної ролі дон Мануеля, залишився зі старого складу. Варто відзначити, що таємничий тон вистави задають темрява, музика і чудернацькі примари. А піднесеність — поетична мова, якою спілкуються герої ●

"Дама-примара" за п'єсою Педро Кальдерона
Коли: 24, 25 квітня, 10, 14, 15 травня о 19.00
Де: Київський академічний театр "Колесо", Андріївський узвіз, 8, тел.: (044) 425-04-22
Вартість квитків: 100 грн.

Опера і/або оперета?

Кияни почують музику
Імре Кальмана і Джакомо ПуччініОлеся НАЙДЮК
спеціально для "Хрещатика"

Два дні підряд stolичні любителі класичного вокального мистецтва зможуть насолоджуватися знайомими мелодіями: сьогодні у Київській опереті презентують проект "Кальман. Король Оперети!", а завтра у Міжнародному культурному центрі ім. Івана Козловського покажуть камерну версію знаменитої опери Пуччіні "Богема".

Насправді, говорити про оперу і оперету в одному контексті неприпустимо. Це два історично "ворожі" між собою жанри, які завжди знаходились у певній опозиції. Опера вважається серйозним жанром, тоді як оперета (з італ. — "маленька опера") — несерйозним, легким, ба навіть легковажним (хоча, з точки зору виконання, це однаково складні жанри). Опера зорієнтована переважно на еліту як цільову аудиторію, оперета — на широку публіку. В опері можлива драматична розв'язка чи трагічний фінал, тоді як в опереті, як правило, все закінчується весіллям, а якщо і є вдова, то неодмінно весела ("Весела вдова" — назва оперети Франца Легара). Опера — більш моральна, оперета — розважальна. Звичайно, все це умовні і вельми загальні ознаки жанрів. Головною причиною так званої опозиційності опери і оперети є саме різниця естетик (що, своєю чергою, позначається на касових зборах спектаклів).

"Кальман. Король Оперети!" — це україно-угорський проект, спільна робота артистів Національної оперети України та Будапештського театру оперети і мюзиклу. Задіяні вокалісти, хор, балет і оркестр. Це не спектакль у традиційному розумінні, а своєрідний гала-концерт, точніше, шоу-програма. Прозвучать "хіти" — музичні теми

з "Сільви", "Баядери", "Фіалки Монмартру", "Маріци", "Голландочки", "Циган-прем'єр", "Герцогині з Чикаго" та з інших оперет Кальмана. Вечір цілковито присвячено "королю оперети", угорському композитору єврейського походження, чий твори були заборонені в нацистській Німеччині, що, втім, не заважало Гітлеру їх слухати і любити.

"Богему" ж, одну з найзворушливіших опер Пуччіні про благородну чоловічу дружбу і світлі й водночас драматичне кохання з трагічним кінцем, заспівають українською мовою і зіграють під рояль (диригент — Денис Євтушенко, концертмейстер — Наталія Коломієць). Це епізод з життя чотирьох молодих і талановитих друзів: поета Рудольфа, художника Марселя, філософа Коллена і музиканта Шонара, які винаймають мансарду в Латинському кварталі у Парижі. Основна лірична лінія — кохання Рудольфа і прекрасної, але невеличково хворої дівчини Мімі. Рудольфа це спершу лякає і навіть стає причиною розлуки з коханою. Але почуття штовхає його до неї знову, нехай і тільки для того, аби вона померла на його руках...

Режисер вистави Леоніла Круглікова спеціально "помістила" оперу на камерну сцену, аби глядач відчув себе нібито в епіцентрі подій і переживання головних героїв відчув, як власні. На перший план режисерської концепції виносяться ідея жорстокої правди людського існування: життя радісне і... жахливе ●

"Кальман. Король Оперети!"

24 квітня о 19.00, Національний академічний театр оперети, вул. Вел. Васильківська, 53/3, **квитки: 60-180 грн**

"Богема" Джакомо Пуччіні
(ліричні сцени)

25 квітня, 14 травня, 5 червня о 19.00, Мистецько-концертний центр ім. Івана Козловського, вул. Хрещатик, 50-6, **квитки: 20-30 грн**

Загальний наклад 131855. Замовлення 35047